

Tabor

1946 GENERAL LEON RUPNIK 1996

ZDENKO

1996

EL FORTIN

1-2

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov
TABOR je last in vestnik Tabora SPB. — Mnenja Tabora SPB
predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič
Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo
lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene
Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los
Anticomunistas Eslovenos Unidos.

Director: Ing. Antonio Matičič,
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.
Propietario: lic. Ivan Korošec

Composición, diagramación, armado e impresión:
Talleres Gráficos VILKO S. R. L., Estados Unidos 425
(1101) Buenos Aires, Argentina, Tel. 362-7215 - Fax: 307-1044

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 321.385

NAROČNINA: Za vse države 20 USA dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, pošiljajte na naslov:
Bogoslav Sustersic, Gral. Vacca 988 (1686) Hurlingham,
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

Dopise, članke in ostalo pošto pošljite na naslov:
Ivan Korošec, A. Lanz (C. 24) 4391, 1884 Berazategui,
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

Naša naslovna slika

General Leon Rupnik je bil,
njegov spomin pa bo ostal last slovenskega naroda.

**Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!**

Ene. - Feb. 1996 • Buenos Aires • Jan. - Feb. 1996

Nepreslišni zgled

Vemo, da bodo v leto 1996 premnogi stopali brez zavesti, da pomeni 50. obletnico zgodovinskega zgleda, ki zasluži, da bi ga postavili v srčiko slovenske zemlje in v dušo slehernga Slovencea kot do svobodnega slovenskega neba segajoče neugasno svarilo vsem, ki bi kdaj hoteli krmariti usodo slovenske žitnosti.

Mi nismo pozabili!

Za letom slovenskega holokavsta 1945 so namreč komunisti za večne čase zapisali v slovensko zgodovino prav posebej leto 1946 tudi zato, ker so nam z nasilno smrtjo generala Leona Rupnika na svoji krvavi poti skozi slovenski čas zapustili nepreslišni zgled, kako pristni vodnik naroda ve, za kaj in kako je treba za narod tudi umreti.

Za vsemi odpovedmi, za zastavitvijo celó svoje časti, za vsemi ponižanji samega človeškega ponosa, za trdokornim zamolčevanjem zaslug, celó za vsemi pljunki prav tistih, ki bi mu morali biti najbolj hvaležni, da je v najbolj usodnih letih težke slovenske zgodovine upal na očeh vsega zmedenega sveta krmariti čolniček slovenstva skozi pobesnelo valovanje komunistične revolucije prav za časa sovražne okupacije, je general Leon Rupnik imel še tisto vrhunsko prisotnost duha velikana, da je v same cevi vanj naperjenih pušk lahko kriknil: **ŽIVEL SLOVENSKI NAROD!**

Mi nismo pozabili!

Prvi slovenski vojak, naš general, poveljnik in voditelj, naš oče, ki sinam zapustil v vesolju veljavno vodilo **BOG - NAROD - DOMOVINA**, dokler bo živel poslednji Tvojih nikdar v boju premaganih domobrancev, ne bomo nehali oznanjati Tvojega zgleda!

SLAVA GENERALU LEONU RUPNIKU!

V LETO 1996

Kaj pričakuje Slovenija od nas v tem letu?

Odločne vztrajnosti na začrtani poti.

Neustrašeno govoriti in pisati resnico naše borbe.

Dokazovati komunistično laž, prevara OF in NOB.

Zahtevati našo pravico enakopravnih državljanov.

Zahtevati odpravo privilegijev, ki jih še vedno uživajo slovenski boljševiki in njihovi svojci.

Nuditi vso podporo političnim strankam, ki so odločne proti komunistom.

Zavedati se moramo, da:

nismo še podpisali premirja s partizani in ga ne bomo,

dokler ne bo slovenska pravica razdeljena enako,

dokler ne bodo javno obsojeni zločini med revolucijo in holokavst po vojni,

dokler ne bo vsem krivicam zadoščeno,

dokler grob generala Leona Rupnika ne bo zaznamovan in spoštovan,

dokler škof dr. Gregorij Rožman ne bo počival v slovenski zemlji,

dokler bo še potrpljenje..., ki ima tudi neke meje!

In še, da ne pozabimo:

Vsak, kdor se bori proti komunizmu je naš zaveznik v tej borbi.

Vsak, kdor sodeluje s komunizmom je naš nasprotnik, pa naj ima kakršno koli legitimacijo!

Dokler bodo v Sloveniji zakoni in oblast, ki privilegirajo komuniste, smo mi protikomunisti.

Če bi narod pozabil grozote preteklosti, ni vreden sončne prihodnosti!

Diviz. general LEON RUPNIK,
vrhovni poveljnik
SLOVENSKE DOMOBRANSKE VOJSKE

Imeli smo slovenskega generala

Konec oktobra 1938 se nas je še precej, okoli osem slovenskih duhovnikov zbralo na železniški postaji v Kragujevcu, da dovršimo svoj vojaški rok. Smo mislili, teh osem mesecev bomo že kje in kako preživel. Naložili so nas na nek tovornjak in pripeljali v vojaško bolnišnico. Preoblekli smo se in šli gledat k vojaškim kotlom, kaj bi si izbrali. Poskušali smo, smejali smo se in negotovo kimali drug drugemu, kako bo to šlo... Pa je kmalu prišel k nam vojaški kaplan Slovenec prav iz divizije in povedal, da ga je general poslal. Nismo še vedeli, kdo je ta general. Zvečer so nas postrojili in kaplar je rekel: Molitva... Spogledali smo se in začeli moliti kar po slovensko naš Oče naš. Vse je ostalo mirno, nihče ni nič rekel, čeprav so v vrsti stali tudi pravoslavni vojaki. Drugi dan nas je vzel v roke naš kapetan in določil, v kake pisarne in v kake druge oddelk nas bodo dali. Bila sta zraven tudi dva pravoslavna duhovnika, pa se nista hotela nič meniti z nami.

Čutili smo se nekako svobodne in vedeli, da bomo ta vojaški rok v redu izvršili. Zjutraj smo se čutili proste, da smo lahko šli prosto v mesto in opravili svoje maše. Zatem smo šli še v kavarno na zajtrk in ob osmih smo bili vsak v svoji pisarni. Tudi za obed smo ostali prosti. Samo enkrat na mesec nas je kapetan poklical skupaj, da nas je opomnil na kake zadeve in nam dal 10 dinarjev mesečne plače. Kar lepo so ravnali z nami. Le tu in tam smo slišali kake kaplarje, ki so govorili o nas Slovencih kot „Švabi“.

Kmalu po našem prihodu je divizijski general sklical zbor za vse vojaštvo v Kragujevcu. Vsa armada tam se je zbrala — od konjenice, oklopnice do pešadije. Začeli smo že korakati, naenkrat se sliši povelje: „Stoj!“ — Vse je gledalo nazaj in naenkrat pripeljejo nekega poročnika pred generala. Tedaj nismo vedeli, kaj je bilo narobe; slišali smo pozneje, da je general opazil tam zadaj, da je nekdo kadil. Bil je poročnik in gnali so ga v zapor. Mi nismo vedeli, ali je poročnik to storil iz nevednosti ali iz prezira.

Približali so se božični prazniki, prišel je k nam generalov kaplan in rekel, da nas prosi general, če bi šli z njim po vojašnicah za božič: on bi vojake nagovoril po srbsko, mi bi pa peli slovenske psmi. Radi smo šli in peli po naše: Glej zvezdice božje migljajo lepo... Ali se je general hotel

spomniti svojih mladostnih let, ali pa je hotel povedati, kdo je Slovenec in kristjan.

Ob nedeljah smo hodili tam v hrvaško cerkev in peli po slovensko. Tudi za to je naš general vedel. Večkrat je prišel s svojo ženo k maši in ko je odhajal, se je oziral po nas in se nam smehljaj. Mislim, da je hotel reči: Lepo ste peli! Spominjal se je svoje mladosti.

Naši vojaški dnevi so se že bližali h koncu. Na praznik Rešnjega telesa nas je župnik prosil, če bi molili rožni venec med procesijo in malo peli. Že smo prišli iz cerkve, kar nas nekdo opomni: „Zadaj gre general.“ Pogledamo; res, naš divizijski general Leon Rupnik je šel za procesijo. Ali je hotel, da celo mesto vidi, kdo je ta general? Spominjal se je svojega rojstnega kraja, svoje mladosti, vedel je, kdo je.

Ne vem, če še kdo od mojih tovarišev tistih dni živi. Vendar Kolmanova mama me je prosila, naj te spomine napišem. Še to vem, da je general Leon Rupnik šel v smrt kot kristjan in kot Slovenec.

p. dr. Kalikst Langerholz, O.F.M.

STANE PLEŠKO

Štirinajststoletne sanje — v kaj ste se sprevrgle?

Proglasitev svobodne in suverene Slovenije je bil za nas izreden dan. Sreča, veselje, in ponos so sijali iz oči vsakega zavednega Slovenca. Kako tudi ne: s politično svobodo se je takorekoč kar čez noč zrušil tudi komunistični režim; vsaj tako so vrgli v svet. V resnici ni bilo nikakršnega „čez noč zrušenja“, ampak dolgoletna načrtna priprava na spremembo, ki naj bi komunistom omogočila sestop z oblasti, obenem pa jim še vedno pustila vladati. Naravno je, da se nihče od tovaršev ni spotikal ob razvaline, gospodarske in moralne, ki jih je za sabo pustil stari režim.

Demokratske stranke so takrat zamudile še eno zgodovinsko priložnost. Ne le, da ni nihče pomislil na to, da bo treba najprej odstraniti politično zgradbo propadlega režima in šele potem začeti znova, so jim že vnaprej obljubljali, da se jim ne bo nič zgodilo in jih za pretekla dejanja

ne bo nihče klical na odgovor. To je komuniste opogumilo, da so začeli kot „demokrati“ vladati po starih zakonih enoumja. Tisti, ki so bili v razne demokratične stranke poslani kot „spreobrnjenci“, ni bilo treba dolgo čakati, da so razbili Demos in tako izpolnili dano jim nalogo.

Od tu je šlo vedno samo navzdol: komunisti (zdaj v opoziciji), so utrjevali svoje položaje, desne stranke pa niso upale zahtevati niti tistega, kar bi v začetku lahko dobili brez vsakega

rizika. Zadovoljni so bili s tem, „da so bili lahko zraven“, kjer so čakali na razvoj, prav po zgledu predvojnih strank: brez programa in brez odločnosti vzeti usodo naroda v svoje roke.

To je bil čas, ko bi z malo odločnosti s svobodo lahko dobili vse, pa smo zaradi nepripravljenosti, pomanjkanja zavesti, kulture in čuta odgovornosti vse izgubili. V kratkem času so jim komunisti vzeli še tiste odgovornosti, katere jim je na prvih volitvah zaupal narod.

Kje je krivda? Na obeh straneh.

Od komunistov demokracija ne more pričakovati, ker jim ideologija ne dovoli zavreči nobene „pridobitve“, za katero so bili pripravljeni žrtvovati vse in vsakogar. Partija jim je vera, oblast je zadnji cilj njihovega dela. Temu se kljub navideznemu porazu sistema niso odrekli.

To pa je tisto usodno, kar je slovenska desnica spregledala. Niso se zavedali, da imajo opravka z ljudmi, ki ne držijo nobene dane besede, ampak jim je dovoljeno vse, kar koristi partiji. Pod takimi pogoji je demokracija vedno svoj lastni grobar. Komunisti razumejo samo silo in se ustavijo samo pred puškino cevjo. Kdor se sprime z revolucionarji,

mora biti prav tako nasilen, za dobro mero pa še minuto hitrejši kot oni. To pa nam krščanska etika prepoveduje, zato smo propadli in smo še vedno na tleh. Te igre slovenska demokracija vseh vrst enostavno ne razume. Namesto tega so se veselili raznih „spreobrnjencev“, ki so bili poslani, da ob gotovem času napravijo notranji udar, kar je pomenilo konec Demosovi vladi. Demosovih ljudi tudi to ni zbudilo. Namesto da bi nastopili skupno, so se razdelili in se napadajo med seboj, komunisti pa iz upravnih položajev izrivajo sebi nenaklonjene ljudi in jih prevzemajo sami. Tako Sloveniji danes vladajo isti ljudje kot prej, zato tam ni demokracije in Slovenija še vedno ni pravna država. Tako bo tudi ostalo, dokler bodo imeli vse ključne položaje v rokah od partije izšolani komunisti.

Do tega stanja je moglo priti zato, ker je bil desni blok vedno pripravljen popuščati; strašno so se bali zameriti in „užaliti“ katerega od zadržanih komunistov, ker so po krščanski etiki hoteli „biti boljši“. Ob tej neodločenosti so komunisti postajali vsak dan bolj občutljivi in zahtevni: ne samo, da na popravilo krivic niso mislili, ampak so delali nove.

Že samo dejstvo, da se je v slovenskem političnem prostoru pojavila krščanska in demokratska stranka, je desne politike uspavalo, da so to sprejeli kot višek demokracije, narod pa se je oddahnil, ker so v tem videli dokaz, da se je komunizem popolnoma spremenil, ali pa ga ni več. Če se položaj v bistvu ni veliko spremenil, o tem se nihče ni kdove kaj razburjal. Ko je stranka vstopila v vladno koalicijo z Liberalnimi demokrati (preoblečeni komunisti) in Združeno listo (zadržani „tovariši“), je slovenska postkomunistična politika dosegla višek. Sicer je bila koalicija domenjena še pred volitvami, decembra 1992, a to je bila tajnost. Tisto mešetarjenje po volitvah je bilo samo pesek v oči, Drnovšek in Peterle sta vedela, kako bo na koncu. Drnovšek je SKD hotel imeti v vladi, da s tem vara svet, za domačo rabo pa Peterleta, da je miril narod, ki je takrat še veliko dal na Peterleta.

In kakšno ravnotežje SKD predstavlja v vladi? Demokrati niso, ker ne morejo uresničiti nobene demokratične reforme, krščanski ne morjo biti, ker sodelujejo s komunisti, ki so proti vsaki veri, še posebej pa proti katoliški. Treba je bilo samo nekaj klopota po desnem licu, pa je odletelo vse, kar je bilo napoti partiji. Zdaj imajo edino korist od te zmešnjave komunisti, ki so bili voljeni na liberalno-demokratični listi, vladajo pa po starih komunističnih zakonih in praksi, saj so v vladi vsi najbolj vidni partiji iz prejšnjega režima, krščansko-demokratični privesek se jih pa ne more niti dotakniti, ker jih vedno preglasujejo.

Smo v začaranem krogu, od koder ni rešitve. Politično je narod še bolj razdeljen kot prej, moralno pa so ga do kraja posilili že prej. Materialistični sistem je v narodu ubil vest, da ne loči več dobrega od zla. Ne zna se svobodno odločati (zato še vedno voli tiste, ki so ga 50 let zatirali in morili), politika ga ne zanima, preteklost prepušča zgodovinarjem, važna je samo trenutna korist in to danes, takoj. Preprosti narod, ki je vedno najbolj trpel, je sicer osebno prepričan, da režim, prejšnji kot sedanji, marsikaj skriva, da je NOB in OF velika zgodovinska laž, nikakor pa ni tisto, kar so pol stoletja trdili; da domobranci niso bili izdajalci, ampak edini resnični bojevniki svojega naroda. Dosti tega so bolj osebne, družinske zadeve, ki v javnost ne pridejo, ker so bile pol stoletja prepovedane in se jih še vedno drži strah, čeprav zdaj nepotreben. Isto velja za nas, politične emigrante: gledajo nas kot na drugačne ljudi, ki smo se domovini izneverili, zato je bolje, da ostanemo, kjer smo, da ne prebujamo spominov in ne kalimo političnega miru. Eno drži kot pribito: v Sloveniji so spremembe, a ko gre za politično emigracijo in domobrance, je ostalo vse pri starem sovraštvu; lahko se vračamo na obisk in tudi malo pokritiziramo. O domobrancih se lahko piše in jim postavlja spomenike, vse to pa je dovoljeno pod vplivom javnega mnjenja, da svetovnega komunizma ni več, zato tudi njihovih grozodejstev ni več; če pa lokalne partije (zdaj pod drugimi imeni) še vedno terorizirajo narode, tega nočejo videti in jih to malo zanima.

Iz povedanega sledi, da je za Slovence največji problem vprašanje narodove vesti. To bo treba rešiti, četudi bo potreben nov čudež, sicer sedanje krize vrednot ne bomo preživeli. Šele z vrnitvijo h krščanskim moralnim vrednotam, ko bo narod kot celota spet govoril in razumel isti politični jezik, ko bo za vse brez razlike belo belo in črno črno, ko bo možbeseda spet temelj medsebojnih odnosov — bomo lahko sedli za mizo in pogledali v bodočnost. Brez razčiščenja preteklosti ne moremo delati načrtov za prihodnost.

To ni sprava, o kateri se zadnjih šest ali sedem let veliko govori, a nikamor ne vodi, ker v njej ni iskrenosti, ampak je samo prevara, ki naj pokrije zločine in krivice preteklosti; tako spravo hoče levica, zato je prav taka laž, kot sta besedi NOB ali OF.

Za resnično spravo bo treba več, zato do te ne bo prišlo, dokler si narod ne izpraša svoje vesti. Potem pa bo sprava nekaj zelo lahkega, naravnega, plemenitega in trajnega. Pred tem pa bo treba še marsikaj spremeniti in popraviti:

Najprej bo treba **priznanja**, da NOB in OF nikoli ni šlo za osvoboditev naroda, ampak je oboje bilo le krinka za zmago komunistične revolucije;

priznati bo treba, da je KP začela revolucijo z umori, zato je kriva državljanske vojne, ki je sledila;

priznati bo treba zločine nad narodom in krvnike poklicati na odgovor; domobrancem in drugim protikomunistom se mora vrniti čast in priznati, da so se oni (ne pa partizani) borili za svojo domovino;

vsi, ki so se v službi partije kakorkoli pregrešili proti sočloveku, za določeno dobo ne morejo služiti v državni upravi; isto velja tudi za tiste, ki Drnovškovi vladi pomagajo podaljševati brezpravno družbo;

vse, ki so karkoli krivično pridobili pod komunističnim režimom, je treba razlastiti in ukradeno premoženje vrniti zakonitim lastnikom ali njihovim svojcem;

ukiniti se morajo vse izredne pokojnine in drugi privilegiji, ker je vse to nagrada za službo partiji;

preživelim domobrancem je treba plačati zaostalo pokojnino, pomorjenim pa na državne stroške postaviti obeležja.

Na to in še na marsikaj drugega bo narod moral odgovoriti kot celota, če ne prej, na prihodnjih volitvah. Na to pa je treba misliti že zdaj, da ljudje ne bodo spet odpovedali kot prej. Za to ni toliko kriv preprosti narod, ampak njegovi „vodniki“, ki so ga s svojo neodgovornostjo ogoljufali še za tisto zadnje — zaupanje in upanje v bodočnost. Tudi te, ki dane tako modro stoje ob strani in „pomagajo vladati“ Drnovšku in njegovi kliki, mora narod zavreči. Z njihovo pomočjo partija še danes „vlada“, predvsem pa krade in uničuje narodno imovino, svet pa jo sprejema kot demokratično, ker je bila svobodno izvoljena. Čas je, da tudi slovenski narod neha gledati na „lep obraz“ in sladke besede in zahteva poštenih dejanj. Zato mora po svoji vesti odločiti, kaj mu je v korist in pomesti z vso komunistično navlako. Volitve so čas, ko se odloča bodočnost in se delajo spremembe, zato je tako važno, da vsakdo voli po svoji vesti in izbiri. Proti narodu najbolj greši tisti, ki zagrenjen ostaja doma, komunisti pa vsi volijo svoje ljudi. Za Slovenijo je zaenkrat rešitev samo Janša, vsi drugi so narod že ponovno izigrali in ga s svojimi spletkami pustili na cedilu. Če pa Slovencem 50-letne komunistične sužnosti ni bilo dovolj in se bodo morda ob zadnji priliki spet odločili za stari red in režim, naj ga imajo in prenašajo še sto ali tisoč let!

Krimska jama

V nedeljo 24. septembra 1995 so se zbrali številni Slovenci. Prišli so se z molitvijo, besedo in pesmijo poklonit mučencem Notranjskega roga. Z daritvijo svete maše, ki jo je ob somaševanju velikega števila duhovnikov daroval škof msgr. Alojzij Uran, so prosili vsemogočnega Boga, naj da vsem spoznanje, da je On edini gospodar vsega in tudi sodnik slovenskih časov.

Mogočne pesmi, zapete v izvedbah treh notranjskih farnih zborov, so bile hvalnice Bogu in poklon mrtvim. **Ivan Korošec** je z bolečino besede odkrival grozote tistega časa:

Dragi sorodniki pomorjenih!

Drage sestre in bratje Slovenci!

Vsem prisrčen pozdrav! Spet smo se zbrali na svetem kraju, kjer trohne strte kosti slovenskih mučencev.

Če bi doumeli govorico skalnatega brezna, bi mogli doumeti grozo krvavih orgij skozi katero so morale žrtve v rokah tistih, ki bi se še danes radi imenovali osvoboditelji.

Ta mogočna drevesa, ki so bila priča človeški podivjanosti nam danes šepetajo z dihom zasutih ust iz brezna: „Hvala vam organizatorji in sodelavci, ki ste zaznamovali s svetim znamenjem kraj naše bolečine in spomina, hvala vam dobri ljudje, ki ste nas prišli od blizu in daleč obiskat, požegnati in počastiti.“

Drage sestre in bratje! Sedaj, ko naša Slovenija odlaga polstoletni strah z narodovega telesa, kakor umazano srajco, prihajamo na te svete kraje, romarji na božjo pot. Mi tam iz dalj, preko oceana, rojaki iz evropskih dežel in vi tu od doma. Vsi smo si eno, da zaznamujemo, blagoslovimo ta morišča v spomin žrtvam in v opomin rodovom, da bi se tak zločin nikoli več ne ponovil v našem narodu.

Po drugi strani pa presojamo preteklost v dostojanstvu, treznosti in želji vse resnice. Resnica zgodovine išče vzroke, sredstva in cilje akterjev tistega časa. Tiste, ki so zažgali krvavo revolucijo in nas, ki smo se revoluciji uprli. In ta resnica bo pokazala krivce narodove tragedije, ta resnica zahteva na državni ravni obsodbo zločina nad narodom. Škoda,

da te zahteve ne slišijo oni s slovenskega vrha, škoda, da ne utegnejo na taka romanja — so pač na oddihu svoje težke vesti.

Starejši morda še pomnite tisto usodno cvetno nedeljo 1941, ko so Hitlerjeve štuke v rojih grozile na našem nebu, razbijale Domžale, Novo mesto in morda še kaj.

Potem je sledila okupacija in vse, kar ta prinaša. Narod je trpel ponižanja, zapore, ujetništvo, izgnanstvo. Pa tedaj — pozneje toliko opevana partija ni šla v upor proti okupatorju. Kako neki, če je njen vrhovni voditelj Stalin dajal svoj „žegen“ na vsa divjanja prijatelja Hitlerja.

Komunisti organizirani v antiimperialistični fronti so ga pozdravljali — okupatorja-nacista, s svetjem, kljukastim križem in s stegnjeno desnico — ali se motim?

Ko pa čez nekaj mesecev prijatelja nista bila več prijatelja, so antiimperialistično fronto preimenovali v osvobodilno in stegnjeno desnico stisnili v boljševiško pest za „smrt fašizmu in svobodo narodu“. A ta stisnjena pest ni bila okupatorju, temveč je udarjala po narodu, ki je zavračal nasilja, ateizem in revolucijo.

Pred leti mi je nekdo dejal: Zakaj se niste vsi priružili OF, bi ne bilo toliko gorja, zločinov in grobov? Se ni dalo, dragi moji! Saj Osvobodilne fronte v praksi sploh ni bilo. Bil je komunizem — brezbožni in protiverski.

Kako naj bi se verni slovenski narod pridružil tistim, ki so vpili: „Smrt farjem“, ki so se norčevali iz vere in Boga zamenjali za Stalina. Kako naj bi se pridružili tistim, ki so grozili zavednim Slovincem s „smrt izdajalcem“, sami pa so z izzivanjem okupatorja uničevali slovenska življenja. Se ni dalo! Kako naj krivični deli pravico? Kako naj laž vodi resnico?

Komunizem ni bil ideja iskrenih pozitivnih načrtov, temveč nasilje, utopija in tovarna besed. Po eni strani psovki in laži za blatenje nasprotnika, po drugi pa praznih besed za zavajnje naroda: „ljudska pravica, ljudska volja, ljudska oblast, ljudska demokracija, ljudsko sodišče, ljudska imovina, ljudska vojska. Vse je bilo ljudsko, za ustrahovanje ljudstva.

Komunist Edvard Kardelj se je jasno izrazil v pismu prijatelju avgusta leta 1943: „Ne gre za zlom fašizma, ampak za tisto zadnjo resničnost sveta: posest in oblast.“

„Svoboda narodu“ je bilo geslo v zraku plahutajoče smrti in „Smrt fašizmu“ je kosila po narodu brez usmiljenja in brez sodbe.

Tudi mi mo želeti smrt fašizmu, toda ne samo fašizmu, temveč vsem trem okupatorjem. Da, okupatorjem, ne pa narodno zavednim Slovencem in versko vzgojeni mladini.

Tudi mi smo hrepeneli po svobodi naroda, toda ne v podiranju svetih znamenj, ne v grožnjah in nasilju, hrepeneli smo po svobodi, toda ne po boljševiškem vzorcu. Svoboda narodu — ne „partiji“. V desettisoče gredo okostnjaki, ki so bila ponosna slovenska mladost, katero ni pokončal tuji meč, temveč roka brata ki je zamenjal Boga Stvarnika življenja za malika uničevalca.

Prva žrtev na tem kraju groze je bil narodno zavedni Pregelc, potem poštenjak Košir, dva Hitijeva, Zalar. Sam Bog ve, koliko obetajočih življenj je bilo zmetano v to skalno brezno.

Ko so partizani leta 1942 zaustavili na Verdu vlak z interniranci, so osvobodili nekaj nad 80 teh nesrečnežev.

Zamislimo si srečo, ki je navdajala rešence. Toda ta sreča in svoboda je bila tako kratka — samo do vrha hriba — do rdeče justice.

Tam so jim partizani pobrali še tisto malo, kar jim je celo okupator pustil na pot...

Pred dolgo vrsto razočaranih se je postavil rdeči komisar rekoč: Vsak naj se odloči prostovoljno:

Ali v partizane, ali v delavno brigado, ali domov?

Naravno, da si je večina želela domov k svojim dragim.

Slavnostni govornik Ivan Korošec

Prvi dve skupini po nekaj rešencev so odvedli — eno na levo, drugo na desno. To največjo skupino „za domov“ pa so odgnali pod stražami v smeri brezna. Tam za robom so obstali. Pod pretvezo, da jim bodo obleko očistili italijanskih uši, so se morali sleči in sezuti. Potem je padlo povelje komisarja: „Trčelim korakom naprej!“ Z udarci in streli so stražarji podili rešence v brezno.

Vprašam vas dragi, kdo je bil kdo? Kdo je bil silnejši v nasilju?

Mnogo tistih, ki so odšli v internacijo se je vrnilo, iz partizanskih morišč smo se vrnili le redki — ubežniki.

Istega leta so partizani priredili miting v Bezuljaku. Po našem smo rekli tedaj — požrtijo na račun obubožanih kmetov, ki so jim pokradli živino, živež in pijačo.

Partizan Petrič je že dolgo zalezoval lepo Podlipkovo dekle iz Begunj. Tudi ta dan jo je vabil na piknik. Ni hotela na take vrste zabavo. Ker pa ga je zavračala, je postajal nasilen — snubec z orožjem. Podlipkova mati v strahu za hčerko, je privolila: „No pa pojdite, vendar še pod noč se vrnite.“

Odšle sta obe Podlipkovi in prijateljica Lukova — vse iz Begunj.

Ko je legel mrak je na zaskrbljeni materi legala črna slutnja. Tisti večer se dekleta niso vrnila. Tudi naslednji večer jih ni bilo — in nikoli več—.

Partizanski stražar Vidmar, ki je imel srce in dušo, je poznej povedal: „Skozi devet dni in noči so se komunisti izživljali nad dekleti. Pijani v orgijah strasti in sovraštva so si jih podajali, jim trgali obleko in vlačili za lase.

Ko so se živali — v človeški podobi naužile sla, so jih zavlekli do brezna. Na kolenih, z dvignjenimi rokami so uboga dekleta prosila rablje usmiljenja. Namesto usmiljenja je bil s puškinimi kopiti sunek v brezno.

Skozi tri dni je bilo slišati obupne klice na pomoč iz globine.“ In partizanski stražar Vidmar zaključuje:

„Še nobena reč na svetu se mi ni nikoli tako smilila, kot ta uboga dekleta.

Drage sestre in bratje, kaj je vodilo te ljudi, da so se predali Belcebubu?

Ko smo pred 50. leti domobranci umirali, razbiti, opljuvani, zasramovani, živi okostnjaki, že določeni za brezna, rove in kraške jame,

je bila v nas samo še ena — poslednja želja: „Da bi moji domači, da bi moja mama vsaj vedela, kje bo moj grob.“

Vsega so nas oropali, le enega nam niso mogli vzeti: duhovne svobode in ljubezni. Ljubezni do Boga in dragih domačih.

Za to najvišje bogastvo so bili prikrajšani naši morilci. Hiteli smo k novemu življenju, k Stvarniku večnega življenja, zato udarci in psovke niso več bolele. Vendar, če bi mogli bi jokali, ker smo vedeli, da bo vam hudo.

Dragi slovenski mučenci! Našli smo vaš grob, brezna, rove in kraške jame. Nič več ne boste sami!

V naročje vas je sprejela in na srce je vas prižela ta zemljica naša — domovina in mati.

Vaša silna žrtev je cena in porok lepše slovenske svobode, ki nezadržno klije iz vaših nestrohnjenih src.

Naj vaša ljubezen objame ves narod, popravi krivice, zaceli rane in obriše solze, da bomo spet ena velika slovenska družina v slogi, sožitju in spoštovanju.

To skalno brezno in vsa morišča po Sloveniji pa naj bodo večni spomin žrtvam — mučencem,

obsodba zločina

in večni opomin rodovom:

Nikdar več strela v brata!

Nikdar več krvave revolucije v tej lepi domovini!

*Odbor Zveze društev slovenskih
protikomunističnih borcev in Konzorcij glasila Tabor
želita vsem svojim prijateljem*

SREČNO NOVO LETO

*v blagostanju, zdravju in zagotovljenem upanju
resnične demokracije in lepše svobode v vsej pravici in
enakosti zakonov v naši mladi državi Sloveniji!*

Kje so, da jih ni več nazaj?

Kje so sinovi naši, fantje in možjé,
ki so odšli in ni jih več nazaj?
Kje so, kje so, kje so? so vpile
naše matere, dekleta in žené
oblečene v črnino pred župniščem v Trnovem
tisti žalni groze polni čas,
ki so mu rekli osvoboditev.

Kakšne propagande strup ste pile?
— je oporekal slavní gopod župnik —.
Še zdajle vas popeljem k njemu,
k samemu tovarišu predsedniku,
(ki se iz Baze v Kočevskem Rogu
povzdignil je za polboga v Ljubljani).

In so odšli k samemu tovarišu predsedniku.
Če babe hočejo, pa naj zvedó!
Reci: Revolucija jih je požrla!
— je siknil mirno in ledeno Kidrič
zvit okoli sebe samega kot gad,
obraz ves spremenjen v oblast in slast.

O, naše matere, dekleta in žené
tiho so zapustile vladno so palačo
in šle na dolgi, dolgi križev pot
s prsti vdrtimi v oči,
z rokámi vdrtimi v srcé.
Za njimi sam je hodil do vratu rdeč,
znoján prek čela, od neznanega drhteč
pisatelj slavní Franc Saleški Finžgar.
Pred vsemi v krvi skopan križ je nosil
komaj vidni Jezus Kristus,
in jaz sem mislil, mislil in mislil,
kako krvavo mora biti žrelo revolucije
in kaj je moralo požreti tebe,
dragi Boris Kidrič...

Molitev na domobranskem pokopališču

V kapeli sv. Jurija na Ljubljanskem gradu smo v nedeljo, 12. novembra, ob 14. uri maševali za domobrance, pokopane na njihovem vojaškem pokopališču na Orlovem vrhu. Po maši smo tudi molili zanje na pokopališču.

Na žalni komemoraciji je spregovoril Ivan Korošec:

Ko je tistega novembra tu na tem prostranem nekdanjem GAJU JUNAKOV domobranski častnik klical imena padlih v borbi in tu pokopanih vojakov, mu je za vsakim imenom zamolkel glas odgovarjal. „Padel za domovino.“ In duhovnik, ki je blagoslavljal z jesenskimi rožami posajene grobove, je mrtvim želel: „Requiescat in pacem.“

Za tistim poslednjim novembrom je prišel maj in za njim oni, ki so jim zavezniki podarili oblast. Za nas tistega maja ni bilo pomladi in naš maj — bil je november.

Po okupaciji je prišla okupacija. In ko je utihnilo orožje na svetovnih frontah, so se pri nas odpirali grobovi. Ne za „Requiescat in pacem“ temveč za krik obsodbe novi, krvavi tiraniji.

26. maja 1945 je komunist Tone Seliškar zapisal v uvodniku Slovenskega poročevalca: „Maščevanje je postalo program. Premagali bomo vse pomisleke, ki nam bi ovirali izvrševati to maščevalno poslanstvo. Mi ne bomo posekali samo gnilega drevesa... Mi bomo tudi njegove korenine izruvali... in zemljo devet klafter globoko prekopali, da za drevesom ne bo ostalo najmanjše kali.“

Potem pa je zapel hvalnico revoluciji. „Mi smo zidarji novih, svetlih močnih časov. Naša dejanja so čista in jasna, vsakemu poštenemu človeku razumljiva.“

Kako strašna slepota je človeka, ko prevzame poslanstvo maščevanja, ko imenuje čas moči — nasilje nad nemočnimi, ko imenuje čisto dejanje — mučenja in umore, skrunjenja grobov in svetih znamenj. In vso to „moč čistih dejanj“ krona z narodnim holokavstom.

Bili so prepričani v neminljivost svojega močnega časa. Zato so kruto sledili poslanstvu maščevanja in sovraštva.

Jetnike so razbite in mučene podirali v brezna, jaške in kraške jame. In mrtve so izkopavali iz grobov ter z njimi uprizarjali zločinske prikaze na naš račun.

Ljudje iz Lavrice in Orel še pomnijo tisto dolgo vrsto lojtrskih voz, ki so vozila 23 ali več trupel izkopanih iz tega nekdanjega GAJA JUNAKOV na Sv. Urha za krvavi teater.

Kako strašna slepota je človeka, kadar mu je pravica maščevanje, in maščevanje nasilje, laž, umor.

Vse so izravnali v tem posvečenem gaju, kot da ni bilo ničesar, kot da se ni nič zgodilo.

To je tisto, kar je bilo pol stoletja tabu. To je tisto, kar danes postaja jasno pošte-nemu narodu, druga-če jasno, kot si je želel Tone Seliškar.

„Če umrem od vojnih ran, bom na gradu pokopan, če pa pridem srečno na svoj dom, potlej, dekle moje, vzela te bom.“

Tako smo nekdaj peli, ko smo odhajali v borbe in tako smo peli, ko smo se vračali iz borb.

Karkoli naj bi bilo, bi bilo lepo vojaku — prostovoljcu za domovino: ali grob v družbi junakov, ali svoboda in zakon z ljubljenim dekletom.

V nas je gorela domovina.

Slovenija, vse smo ti dali. Svojo mladost, sanje ljubezni, gnezdo domače, hišo očetno in tisoče prijateljev. Zate smo umirali. Za tvojo svobodo šli bi do konca sveta.

Ti izravnani, skrunjeni grobovi danes terjajo nas in našo Ljubljano:
Kdaj nam bo vrnjena čast?

Kdaj bo tu na Orlovem vrhu — GAJU JUNAKOV, tudi nam večni mir
in pokoj?

Ko je vrela svoboda, so se zganile naše trohneče kosti v upanju, da
bomo spet na božji njeni pod znamenjem Križanega. Toda svoboda je
prišla betežna — svoboda brez sonca, brez naših grobov in znamenja
križa.

Dragi mrtvi bratje!

Ko bo Slovenija resnično svobodna, pravna država, ko bo oblast
obsodila zločin in popravila krivice, bo Orlov vrh zopet GAJ JUNAKOV
in duhovnikov Requiescat in pacem bo za večno segel v vaše grobove.

Ko po priprošnjah naših mučencev prosimo blagoslov in varstva naši
mladi državi, nas prav ti grobovi opozarjajo:

„Kako naj bo varna domovina, če pa so varuha slovenskih dežel — Sv.
Jožefa zazidali in je še vedno jetnik za umazano steno v svojem še vedno
oskrunjenem svetišču tu spodaj.“

In ti grobovi nam šepetajo:

„Manj temna noč je nam v grobovih, kot je vam svoboda vaših dni.“

„Toda ne strašite se, bratje naši!“ nam kličejo grobovi.

„Vztrajajte! Stojte trdno! Vztrajajte, kot smo vztrajali mi!“

„Niste sami; z vami je narod, z vami smo mrtvi, nikdar premagani
domobranci na braniku Slovenije, za: BOGA - NAROD - DOMOVINO!“

Pogovor z Lojzetom Peterletom

„Če bi kdo želel podirati to, kar je bilo s težavo doseženo, bo ogrozil celoto.
Gotovo bo prišlo do kakšnih manjših popravkov, večjih pa si ne predstavljam.“

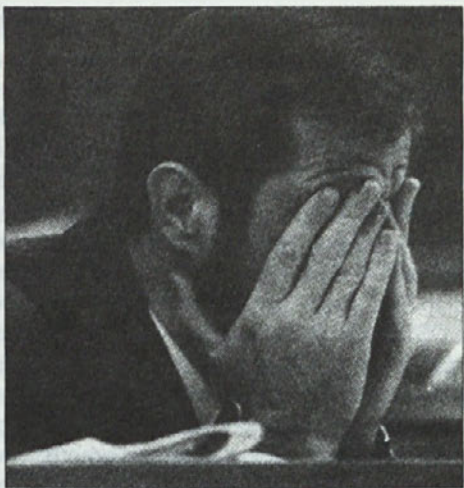
Pogovarjala sta se Marjeta Smolnikar in Janez Obreza

Do državnoborskih volitev je še leto dni, predvolilna napetost pa
traja že kar nekaj časa. Nekateri menijo, da ste se postavili pol v

opozicijsko, pol pa v pozicijsko držo. Na čem bo temeljila predvolilna kampanja vaše stranke za državnozborske volitve?

Stranka ima svojo linijo in zame je tudi izid, ki smo ga dosegli na občinskih volitvah dokaz, da jo volilci sprejemajo. Tako se bomo te linije držali tudi na naslednjih volitvah. SKD v koaliciji uresničuje tisto, kar smo podpisali, oziroma tisto, za kar smo podpisali, oziroma tisto, za kar smo se dogovorili. Glede drugih stvari smo prosti in smo se zato že večkrat povezali v drugo

Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov

smer. Za volitve bomo pripravili program, ki bo izhajal iz tega, kar smo zastopali doslej, in prepričan sem, da uspeh ne bo manjkal. Seveda hočemo priti pred volilce z dosežki, in iz teh štirih let bomo imeli marsikdaj pokazati. Torej — dobri dosežki in jasen program.

Ali to pomeni, da boste predvolilno kampanjo opirali na zdajšnji status pozicije oziroma na uspehe, ki ste jih dosegli v času, ko ste v vladi?

Zidali bomo na uspehih, ki smo jih dosegli v tej vladi, in seveda na programu, ki ga je treba še uresničiti — in tega ni malo.

Zadnje čase se shajate prvaki strank slovenske pomladi — torej SKD, SDSS in SLS. O čem teče beseda na teh pogovorih?

Enkrat smo se posebej srečali „na temo“ Cerkev v zvezi z vprašanjem denacionalizacije. Sicer pa so v demokraciji pogovori med strankami v navadi, posebej ko se pripravljajo na volitve. Radi bi vedeli, kje in kako druge stranke vidijo ključne razvojne probleme Slovenije in kakšno politiko napovedujejo. Na tem temelju je potem mogoče govoriti o povolilnem sodelovanju.

V politiko se menda vrača nekdanji tajnik stranke Edvard Stanič.

Ali predvidevate, da bo prišel na nacionalno listo?

Če bo kandidiral in če ga bo potrdil svet SKD. Vesel bi bil, če bi se za kandidaturo odločil.

Ankete v javnih glasilih kažejo, da ugled SKD upada. V nekaterih se je stranka znašla celo na repu. Kako to komentirate?

Prepričan sem, da je SKD močna. Trditev dokazujejo prizadevanja (na vseh koncih) prikazati nas kot majhno stranko. Smo edina stranka, ki je na vseh volitvah doslej napredovala, čeprav so ji zmeraj napovedovali slab izid. Tudi na zadnjih občinskih volitvah. Poglejte kaj so pripisovali LDS in kaj SKD, kakšen pa je bil končen izid. Na te javnomnenjske raziskave z nekaj sto telefoni — pri tem ljudje vedo, da so identificirani oziroma se jih da poimensko najti — se preprosto ne kaže zanašati. Poglejte na primer javnomnenjske raziskave v časniku Republika. Tako jo so jo prevzeli liberalci, sta se zamenjala Milan Kučan in Janez Drnovšek. To so mahinacije. V te stvari verjamem. Nekaj dam le na izide anket, ki temeljijo na vzorcu vsaj tisoč vprašanih. Zame je bistven podatek, da se polovica ljudi ne želi opredeljevati.

Pogovor z Janezom Janšem

„Vlada in ministrstva delujejo popolnoma razglašeno.“

Iz intervjuja Marjete Smolnikar

V vladno koalicijo ste socialdemokrati stopili na „željo“ SKD po večji strankarski uravnoteženosti vlade. Medtem ko ste vi iz vlade odšli, pa SKD v njej še vztraja, čeprav LDS z njimi ne ravna ravno tako, kot bi se spodobilo za demokratično vlado. Mnenj o potrpežljivosti krščanskih demokratov pa so različna. Kaj menite o tem vi?

LDS krščanskih demokratov ne podi iz vlade, ker jih potrebuje za prikrivanje dejanskega stanja. Poskuša pa LDS vzeti SKD čim več političnega kapitala; želi jih čim bolj ponižati, tako da bi jih izkoristili in jih hkrati naredili za nenevarnega političnega nasprotnika. Naša stranka se v odločitve drugih ne spušča. Če SKD meni, da je zanje bolje biti v vladi, potem naj bodo, vendar je naše mnenje, da to sodelovanje bolj koristi eldeesu oziroma Janezu Drnovšku kot pa SKD. In prepričan sem, da to ni

samo naše mneje, ampak splošno prepričanje v Sloveniji.

Predsednik SKD Lojze Peterle je ob neki priložnosti dejal, da bi njihov izstop pomenil še več nevarnosti oziroma možnosti, da se uveljavi nek nov totalitarni sistem. Se s tem mnenjem strinjate?

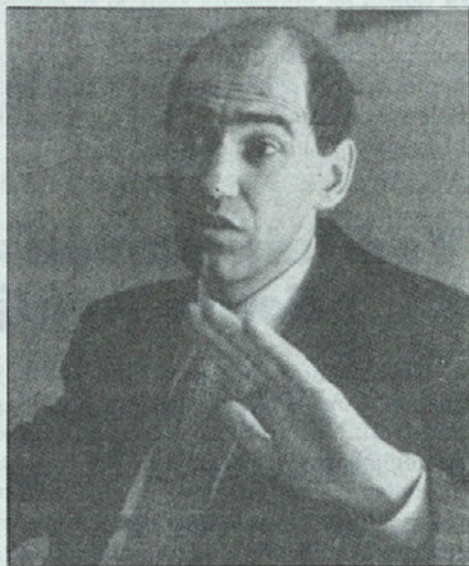
To je en možen način razmišljanja. Drugi način pa je, da se totalitarizem vseeno dogaja, pri tem pa sodelovanje SKD v vladi pripomore, da se to dogajanje vsaj delno zakrije, še zlasti pred svetovno javnostjo. Ko pride, denimo, Janez Drnovšek v tujino, lahko vsak očitek, da je njegova vlada sestavljena iz naslednikov prejšnjih režimskih monopolnih partijskih organizacij, zavrne, češ, da je sestavljena pluralistično.

Verjamete, da obstaja kakršen koli sanacijski program Tama?

Na papirju obstaja, vendar pa tisti, ki so ga delali, in ministri, ki jih je podpiral, očitno v ta program od samega začetka niso verjeli. Obstajal je verjetno še nek nenapisan program, to je program, kako bi spravili denar davkoplačevalcev v zasebne žepe. Naj vas spomnim samo na eno dejstvo. Marca letos je minister Maks Tajnikar poslanecem v državnem zboru predlagal, da za zdravljenje Tama odobrijo tri milijarde tolarjev iz proračunskega denarja. Poslanci so znesek dvignili na osem milijard, potem pa je isti minister prav tako v parlamentu zahteval še dodatno, neločljivo količino denarja, češ da obresti niso vštete v vsoto 8 milijard in da bodo, kakršne pač bodo. V parlamentu je od ZL in LDS dejansko dobil vnaprej podpisano menico, da lahko zapravlja, ne glede na uspeh.

Kako pa bi se vaša stranka lotila zdravljenja Tama, seveda takrat, ko je bil za to še čas?

Kar zadeva naše stališče o zdravljenju Tama, je naše načelno izhodišče v tem, da Slovenija potrebuje nekaj velikih sistemov, saj se nanje veže dobro gospodarstvo. Sicer pa bi morala vlada oziroma ministrstvo, če je že

**Janez Janša, predsednik
Socialdemokratske stranke Slovenije**

prevzelo odgovornost za zdravljenje Tama, še pred sprejetjem ustreznega zakona opredeliti zdrava jedra podjetja, izdelati bi bilo treba tudi kakšen nov, perspektivni program in ne nazadnje bi morali poiskati vodstvo, ki bi bilo zdravljenje sposobno izpeljati, ne pa da sanacija temelji na izdelovanju avtomobilov in motorjev, katerih že nekaj časa ne izdelujejo več. Sicer pa se zdravljenje v bistvu sploh še ni začelo. Denar, vzet iz naših žepov, je bil porabljen za plačilo provizij Vukomanu Zariću in vsem, ki so se za njim skrivali, za pokritje dolgov bank upnic ter za poplačilo posojil in drugih obveznosti na sivem finančnem trgu.

Verjamete, da obstaja kakršen koli sanacijski program? Kakšno je v tem času razmerje med SKD in vašo stranko?

Od prejšnjih volitev naprej si prizadevamo, da bi dosegli novo sodelovanje strank slovenske pomladi na novih temeljih. V okviru te politike vodimo tudi vse aktivnosti. Kar se tiče sodelovanja s SKD, podpiramo vse tiste njihove pobude, ki se nam zdijo dobre. Smo pa kritični do potez, ki jih dela vlada, in tudi do potez, ki jih naredi ta stranka v okviru vlade. Popolnoma se strinjamo z zahtevo po predčasnih volitvah, vendar menimo, da bi morala ta stranka v primeru, da predčasnih volitev ne bo, oziroma če se pokaže v pogovorih, ki naj bi jih končno opravili, da ni razlog za predčasne volitve, to koalicijo zapustiti. Ne zaradi naših ozkih strankarskih interesov! Nujno je, da morajo vse tri stranke slovenske pomladi na naslednjih volitvah doseči zelo dober uspeh. In krščanski demokrati bodo dosegli boljši volilni uspeh, če gredo iz vladne koalicije. Poleg tega nimajo v tej koaliciji v rokah tistih vzvodov, s pomočjo katerih bi spremenili bistvene stvari.

Voditelji slovenske pomladi, očistite Avgijev hlev!

Tole pismo namenjeno trem voditeljem slovenske pomladi: vam, gospod Lojze Peterle, vam, gospod Janša, in vam, gospod Marjan Podobnik. Nemislim pisati o visoki politiki, o koaliciji in opoziciji, o vaših strategijah in o vaših taktikah. Vse to so stvari, katere so nam, navadnim državljanom bolj meglene in zato velikokrat nerazumljive. Le to vam želim povedati, kar leži na srcu meni, mojemu sosеду in mojega soseda sosedu. Dovolj nam je vaših zdrah. Zberite že vendar vsa polena, kar ste si jih medsebojno pometali pod noge, zložite jih na kup, popnite se nanj

in ozrite se naokrog. Dobro pogledjte, kaj vidite, pogledjte, kje so vaše stranke, kje so vaši simpatizerji, kje so tisti, ki so vam zaupali svoje glasove. Kje so tisti, ki od vas pričakujejo, da bo pomladno cvetje dalo v jeseni bogate sadove.

Ni jih v prvi vrsti. Tam boste videli vaše najskrbnejše občinstvo, tam so oni, ki vam skrbno podajajo polena, da vam jih ne bi zmanjkalo. Tam je tisti tretji iz slovenskega pregovora, ki pravi: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. Če pogledate še malo bolje, ne morete zgrešiti v prvi vrsti novopečene slovenske kapitaliste s prebarvano zvezdo in brez spomina, zraven njih so njihovi sinovi in vnuki, obteženi z obilico javnih in odgovornih funkcij in z debelimi denarnicami. Med njimi motovilijo sem ter tja vaši nekdanji prijatelji, išoč nove stolčke in nove zveze. Pogledjte dobro, tam je tudi nekdo s padalom in smrekovo vejico iz cerkvenih gozdov.

In kje so vaši volilci? Tjale pogledjte, čisto zadaj se stiskajo. Gospodje, če je v vas kaj moža, si sežite v roke, pogledjte si v oči in prisluhnite, kaj pravijo tisti, ki so z velikim upanjem pričakali slovensko pomlad. Ali vam zares ni jasno, da je vse, kar delate zdaj eden proti drugemu, le v korist skupnemu sovražniku, ne nasprotniku, sovražniku slovenskega človeka!

Gospodje! Vaša naloga še ni končana. Tisti, ki so nam vladali 50 let, delajo to še danes. Veliko slovenskega bogastva je že v njihovih rokah. Ali naj ostane v njihovih rokah usoda slovenskega naroda še za nadaljnjih 50 let? Le vi trije, v slogi, v zaupanju drug v drugega, v medsebojnem spoštovanju in spoznanju, da je Sloveniji potrebna vaša pomoč, lahko naredite tisto, kar je vaše poslanstvo. Slovenija je velik Avgijev hlev, dovolj se je v njem nabralo gnoja in gnilobe teh 50 let. Heraklesa potrebuje. Ali naj ga čaka še nekaj let?

Gospodje! Popnite se vendar na grmado polen, pogledjte nokrog in končno spoznajte, da je napačil vaš čas.

Očistite hlev!

Matevž Šuštar, Jesenice

Zbirka slovenskih domobranskih pesmi

Sporočamo, da je v založbi ZDSPB-Tabor izšla zbirka slovenskih domobranskih pesmi z notami za štiriglasno petje in spremljavo. Gradivo za ta zgodovinsko važen dokument je zbral in uredil CIRIL TURK v spomin pomorjenim

domobrancem ob 50-letnici največje tragedije slovenskega naroda.

„Pesmi slovenskih domobrancev so nastale v kritičnem zgodovinskem obdobju slovenskega naroda. Njihova vsebina kaže vzroke in cilje boja, melodije pa vzpodbujajo k odločni obrambi vrednot BOG - NAROD - DOMOVINA, za ohranitev tisočletne kulture in vere, kar vse je bilo ogroženo od boljševistične revolucije, ki se skriva pod krinko osvobodilnega boja slovenskega partizanstva.“

„Ne samo v boje in zmage, pesem je spremljala slovenske domobrance tudi v mučeništvu v krvavih arenah in na poti v grobove.“

Originalnemu petju iz leta 1944, ohranjenemu na originalnih ploščah in posneto na kaseti »Slovenske zemlje čuvarji«, bo naš narod ponovno prisluhnul. Spomin na slovenske junake-mučence, katerih hotenje in žrtev je dragocen kapital za lepšo bodočnost ljudi ob Muri, Dravi in Savi, Kolpi in Soči, bo ostal živ,“ pravi urednik.

Zbirko lahko naročite pri članih odborov Tabora in v slovenskih središčih.

V trajen spomin

Zahvalno srečanje preživelih domobrancev pri Mariji Pomagaj na Brezjah 24. junija 1995 ob 50-letnici spomina pokola domobranske vojske.

Srečanje na Teharjah po 50 letih rešitve. Tone Švigelj iz Avstralije in Ivan Korošec iz Argentine. Dva izmed enajstih „zadnjega domobranskega juriša“.

Gorenja vas nad škofjo Loko, 23. julija 1995. Slovensko mašo je opravil

kanonik Prelat Melhior Golob z domačim župnikom Alojzijem Oražmom. Sledila je blagoslovitev spomenika in kulturni program. Med govorniki so bili: zgodovinar Vincencij Demšar, Jože Bogataj, župan Marjan Podobnik, Tine Velikonja.

Zgodovinar Demšar je dejal med drugim: „Odgovornih za poboje ni treba iskati neke daleč. O življenju in smrti so odločali v vaških »ljudskih« odborih.“

Na spomeniku so napisana 103 imena. Šest imen svojci niso dovolili, kot bi hoteli zabrisati strašni zločin.

Šentjošt nad Horjulom, 9. julija 1995. Sv. mašo je daroval nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar ob somaševanju z nad 30 duhovniki. Po maši je nadškof blagoslovil spominsko kapelico.

Slavnostni govornik je bil Pavel Kogej: „Vedeli smo, da je komunizem zlo in to se nam je kmalu v vsej krutosti potrdilo.“ Nato so še govorili: domačin **z l a t o m a š n i k** Vinko Žakelj iz Bruslja-Belgija, ki je v Teharjah izgubil tri brate, sestro in svaka. Za njim sta sledila Albert Malovrh iz Argentine in Janez Grdadolnik iz Kanade.

Spregovorili so tudi gostje: Lojze Peterle, Marjan Podobnik, Jože Pučnik.

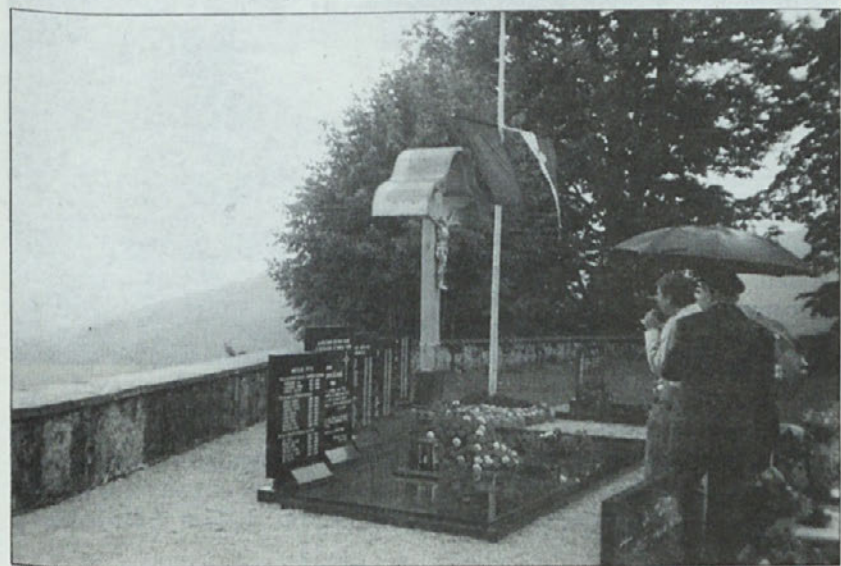

V kapelici je 138 imen
žrtev, kar je bil za ta kraj
silen udarec.

Čni vrh nad Polhovim
Gradcem, 27. avgusta 1995
(slika spodaj). Spomenik v
katerem je vklesanih 85
žrtev komunistične morije,
poleg pa je veliko znamenje
Križanega.

Sveto daritev je opravil
kanonik, prelat Melhior
Golob, slavnostni govornik
pa je bil Stane Štrbenk.
Sledili so mu domačin Lojze
Jereb (Ogrinov), podžupan
Ljubljane Bogdan Bradač,
poslanec Ivan Oman. V

imenu nasilno mobiliziranih v nemško vojsko je spregovoril Anton Mlinar in za njim župnik Marjan Arhar: „Naj božji in človeški mir zavladata nad temi lepimi kraji.“

23 od teh žrtev je bilo družinskih očetov. Za njimi je ostalo 80 otrok — sirot.

Trebnje na Dolenjskem, 3. septembra 1995. Na spomeniku v obliki stebra pred cerkvijo je vklesanih 154 imen pomorjenih žrtev.

Sv. mašo je daroval nadškof, metropolit dr. Alojzij Šuštar, trebanjski rojak, ob somaševanju duhovnikov.

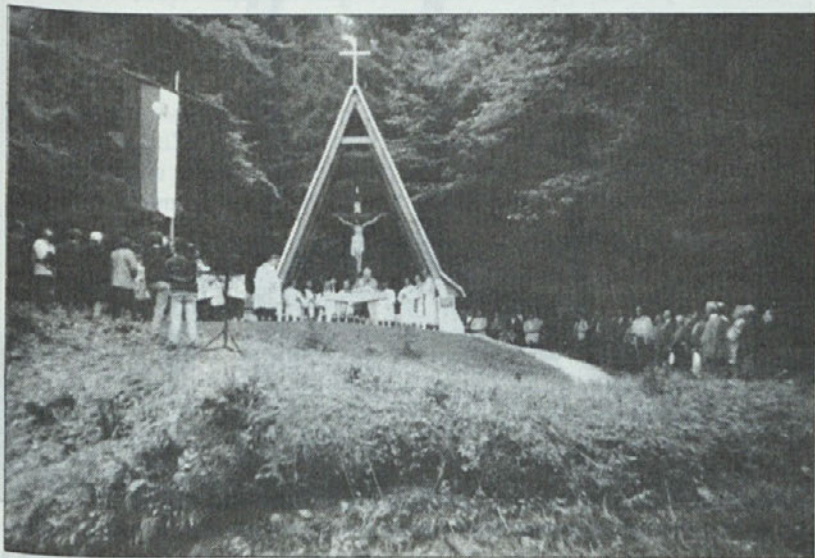
Na kulturnem programu je nastopil pesnik Tone Kuntner, slavnostni govornik paje bil prof. Justin Stanovnik: „Revolucija je pobila tisoče najboljših ljudi. Šlo je za mutasto smrt, za katero so vsi vedeli, a si o njej niso upali govoriti. Tej strašni smrti je sledila še druga —

duhovno ubijanje in lažno prikazovanje zgodovine, ki se nadaljuje do današnjih dni. V službi te smrti so tudi glasovi, ki pozivajo, da je treba zgodovino pozabiti. Bojijo se velike krivde,“ je zaključil govornik.

Marija Reka, ob cesti Prebold-Trbovlje, 3. septembra 1995. Sv. mašo je daroval kanonik Viljem Pangerl iz Maribora. Po blagoslovu kapelice in spominske plošče, kjer je zapisano: „To znamenje smo postavili v spomin vsem, ki jim je zmotna ideja razrednega sovraštva na območju Marija Reka-Podmeja po zmagi revolucije od maja do avgusta 1945 vzela življenje okoli 2000 civilov Slovencev, poleg več sto Hrvatov in nemških vojnih ujetnikov.“ Kapela stoji blizu največjega skupnega morišča, poleg drugih štirih. Umorom je bil priča Miha Plaznik iz Hrastnika, ki mu je uspelo pobegniti iz morišča. Po sv. maši in slavnostnem govoru, se je stemnilo nebo nakar se je med močnim treskanjem in grmenjem ulilo neurje, kot, da bi samo nebo obtoževalo zločince in lilo blagoslov na pomorjene žrtve. Tesnoba je zajela navzoče. Nekateri so v strahu obrnili domov.

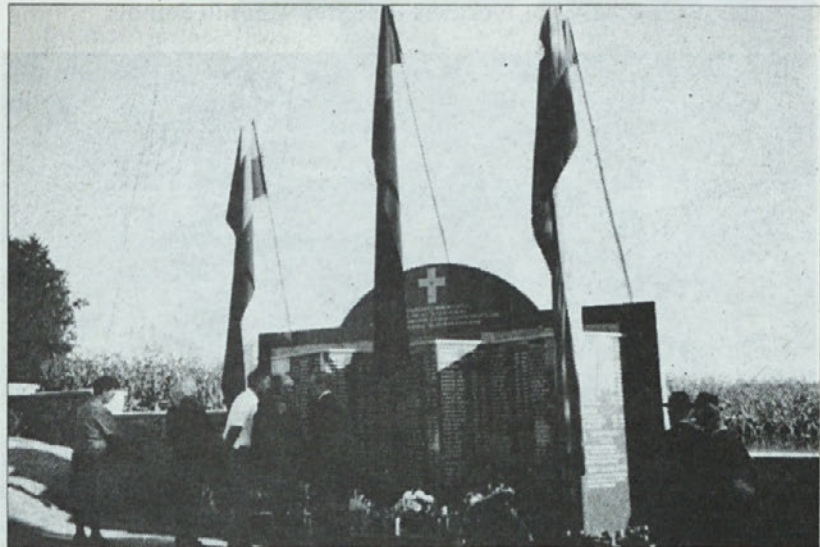
Šentrupert na Dolenjskem, 10. septembra 1995 (slika na naslednji strani). Pogrebno sv. mašo je opravil pomožni škof Jože Kvas, ob somaševanju domačega župnika in drugih duhovnikov. Po maši se je razvil pogreb do spomenika na pokopališču.

Slavnostni govornik je bil Stane Štrbenk, ki je med drugim dejal: „Tem žrtvam se je zgodila velika krivica. Ne samo, da so morali nič krivi umreti v nečloveških mukah, odvzeli so jim tudi čast in dobro ime... Dokler

vsem udeležencem državljanske vojne ne bo z zakonom zagotovljena enakopravnost, dokler ne bo pravna država popravila krivic, ne more priti do resnične sprave."

Med temi žrtvami sta tudi Šentruperški župnik Franc Nahtigal in kaplan Franc Cvar, katera so skupaj z Alojzijem Jakošem, očetom dvanajstih otrok pobili partizani po groznem mučenju 18. junija 1942. Ena prvih žrtev je bila Frančiška Peček, mati sedemnajstih otrok, katero so partizani ustrelili vpričo moža in otrok 1. aprila 1942.

Junija 1942 so pobili tri brate — očete Gričar. Med žrtvami je tudi 10 žrtev Mavserjeve družine.

MNENJA IN DEJSTVA

Predsedniku Slovenske izseljenske matice

Spoštovani!

Zahvaljujem se vam za poslano dopise. Če nič drugega, so bili vsaj iskreni oziroma ste v njih iskreno pokazali svoje stališče in način dela, ki

se ga poslužujete.

Ko sem letos poleti obiskal SIM, sem Vas seznanil z delom pri Slovenskem domu v Lemontu in o slovesnem odprtju doma. Pogovor je nanesel tudi na navzočnost časnikarja ali predstavnika SIM na slovesnostnem odprtju. Predlagal sem, da SIM pošlje na slovesnost kot predstavnika časnikarja Rodne grude in revije Slovenija; omenil sem, da zaradi svoje vloge v preteklosti Matica ni pri vseh ljudeh dobro sprejeta in da ne želimo pri domu napraviti ničesar, kar bi ljudi, ki so dom zgradili, razdelilo. Ta argument je bil razumljiv tudi ljudem, s katerim sem se pogovarjal na SIM. Časnikar kot predstavnik bi bil kompromis med navzočnostjo, ki bi bila začetek graditve boljših stikov med SIM in slovensko skupnostjo v Chicagu, ter nenavzočnostjo, kar bi pomenilo, da SIM in njene publikacije zamolčijo dogodek, ki je gotovo brez primere v zgodovini ameriških Slovencev. Zadevo sem imel za okvirno dogovorjeno, in ko sem se vrnil v Chicago, sem odboru za pripravo slovesnosti poročal o svojih pogovorih in jim predstavil svoje stališče. Vesel sem bil, da so tudi nasprotniki SIM po pogovoru sprejeli moje stališče in sklenili, da bi bilo dobro, da predstavnik SIM pride na slovesnost, a za zdaj naj bi bil to časnikar. V tem smislu sem 30. septembra poslal SIM uradno povabilo.

26. oktobra sem prejel faks, v katerem predsednik SIM predlaga, da se slovesnega odprtja udeležita dr. Nada Šabec in g. Jože Prešeren. Dr. Šabčeva bi imela ob tej priložnosti tudi predavanje o jeziku ameriških Slovencev.

V odgovoru sem ponovil vabilo, kot je bilo okvirno dogovorjeno v Ljubljani, potem na našem odboru in tudi pisno poslano na SIM v Ljubljano. Predavanja nismo mogli vključiti, ker je bil program že mesec dni pred tem dokončno sestavljen, sam pa tudi nisem prepričan, da bi bilo ob tej priložnosti primerno, saj je to za nas dan praznovanja in veselja. Predavanje bi lahko organizirali ob kakšni drugi priložnosti.

Nikoli pa ne bom popolnom razumel vašega odgovora oziroma vzrokov, ki so Vas vodili do tako nezrele, otročje in neprofesionalne reakcije. 3. novembra ste mi kot predsednik SIM sporočili, da se slovesnosti ne bo udeležil nihče s SIM.

Slovenci v Chicagu gotovo ne bodo nikoli dovolili, da bi jim kdor koli vsiljeval njihove odločitve. Če smo znali in zmogli dom zgraditi, bomo znali in zmogli povabiti tiste goste, ki jih želimo. To pa so predvsem tisti, s katerimi smo uradno povezani, in tisti, ki so nam pomagali uresničiti

naš cilj. Da bi bila na slovesnosti „previdno“ zastopana tudi SIM, se mi je osebno zdelo primerno, saj sem imel pred očmi vlogo, ki bi jo organizacija, kot je SIM, morala imeti; in če te vloge morda nima zdaj, jo ima lahko v bližnji prihodnosti.

Razplet dogodkov tako pomeni tudi zame osebno neuspeh in bridko spoznanje, da se s takšno SIM verjetno res ne da sodelovati. Kljub temu mi ni žal, da nisem verjel drugim in sem moral to okusiti na lastni koži. Izgubili ste nekoga, ki vas je bil pripravljen promovirati in zagovarjati, vendar ste hoteli stvari reševati tako, kot so se reševale v „starem“ sistemu, ko so nekateri lahko dosegli vse, kar so si zamislili, in tako, kot so si zamislili. Očitno se mora SIM še spremeniti, a dokler se nespremeni, gotovo nisem pripravljen na noben način sodelovati z njo.

Prof. dr. Janez Bogataj, predsednik SIM, končuje svoje pismo zelo prijazno: „Iskrene čestitke vsem, ki ste pripomogli k temu domu, in veliko duhovnega bogastva vsem, ki bodo v ta dom prihajali. Upam, da bom nekoč tudi sam med njimi.“ Jaz pa bi k temu pripomnil naslednje: Če riba smrdi pri glavi, potem bo treba še veliko soli, morda celo nova glava, da bo SIM tisto, kar bi za rojake po svetu morala biti.

p. David Štrumpf, Lemont

Mi se ne bi več streljali

Po koncu vojne pride tudi do tega, da se prešteje, koliko ljudi je bilo pobitih, če se to seveda še da narediti. Vsak vojak je bil pod grožnjo kazni, dostikrat tudi smrtne, nasilno mobiliziran v domačo ali tujo vojsko. Tudi na sočloveka (največkrat iz frontnega jarka) je streljal po ukazu in pod grožnjo, največkrat smrtno. Upam, da prostovoljcev ni, saj je takoj lahko reči, da je bil vsak prostovoljec na neki način zaveden oziroma je bila izrabljena kakšna njegova slabost.

Ne vem, koliko je bilo v vojni in po njej pobitih Slovencev, pa vendar je nekaj približnih števil. Če se odmisli to, da je na prisilno mobilizirane slovenske vojake grozeč držal pištolo s prstom na sprožilcu nemški oficir in da je bila v Sloveniji v vojnem času državljanska vojna in komunistična revolucija, kar pa ni bilo kaznovano, so največ Slovencev pobili Slovenci sami in njihovi zavezniki Rusi, Angleži in Amerikanci. Slovenci so se med seboj pobili v mogoče dvajset tisoč žrtvah. Zavezniki Rusi, Angleži, Amerikanci so pobili okoli dvajset tisoč Slovencev, Nemci naj bi jih pobili

okoli pet tisoč Slovencev, domobranci pa mnogo manj. Domobranci so imeli po svoje več sreče, saj so pobili najmanj Slovencev. Domobranci so bili za svojo drugačno, manj nasilno in manj krvavo opredelitev naklepno in nepravno zločinsko pobiti. Njihovi krvniki pa zato niso bili kaznovani in še zdaj pravijo, da imajo prav, da so pobili več Slovencev kot drugi. Ljudje pa niso tako slabi in nemočni, da ne bi mogli obsojati vojnih zločinov in množičnih pobojev.

Karel Kranjc, Sveta Trojica
v Slovenskih goricah

dr. Peter Urbanc

TISKOVNA POROČILA

RK CERKEV V RS. Nepopravljene krivice. Dr. T. Griesser (Slov. 25. XI. 95) l. 1945 je 275 duhovnikov zapustilo Slovenijo, od tega 185 iz Lj. škofije. Do leta 1959 je šlo skozi zapore 272 duhovnikov iz Lj. škofije.

TELEVIZIJA. Postaja TV3 bo iz škofovih zavodov oddajala 18 ur na dan. Pokriva 85% Slovenije. Družabniki škofije, Krekova banka & družba, Ognjišče in Mladinska knjiga so zbrali potrebni kapital preko 10 milj. DEM! Nedvomno rezultat novo boljše dobe. Za fasado Škofovih je Lj. občina dodelila 1 milj. DEM!

NIČ BLAGOSLOVA. Komisija za protokol (Drnovšek) je odločila, da predstavniki verskih skupnosti ne morejo blagoslovljati objektov, ki jih financira država.

ČASTNI DOKTOR. Predlog teol. fak. imenovati Dr. A. Šuštarja za častnega doktorja ni bil sprejet. Nič hudega, vprašanje je ako bi se kandidat počutil dobro v družbi takih častnih doktorjev kot Tito, Kardelj, Vida Tomšič...

DR. GREGORIJ ROZMAN. V knjigi, Pogovor v vinogradu, A. Rebula sprašuje Dr. A. Šuštarja, ako bi tudi on zavzel tako radikalno stališče do OF. Nadškof je odgovoril pritrdilno. Vprašanje Rebule je moteče, ker v radikalizmu, ki ga premalo označi, nakazuje neko napako Rožmana. Kot da RCK, Rožman ni imel prav na celi črti, zgodovina to danes tako jasno potrjuje. Rebula še danes ne obsodi partizanstva, NOB in njihove dejanske vloge, ki je še posebej v njegovi ožji domovini bila izrazita revolucija. Ali taktizira, ali ima strah ali ima še vedno vizije kot Kermavner?

DAN REFORMACIJE. V namenu očrniti RKC je to „narodni“ dan.

Pretiravanje pomena je očitvidno. Trubar je oče slov. knjige, ker je nam tiskal prve knjige. Te so bile tiskane samo iz vidika prodora luteranstva. Trubar ni bil narodni buditelj, še najmanj očenaroda. Slovenska identiteta, narodnost so začeli poudarjati prvič leta 1848! V tem obdobju pa je začelo silno narodno delo RKC. Njihova borba za jezik je reševala naš narod, pokrivala je vse od Zile do Istre, od Trbiža do Lendave.

KRIVDA CERKVE. V Prekmurju imamo 20.000 evangeličanov (Kučan!) S. Vezjak Slov. 28.X.95 „V začetku okupacije so vsi, razen dveh pastorjev sodelovali z okupatorjem z včlanjenjem v madžarski Heimatbund“. Preganjali so Slovence, tudi duhovnike RKC.

IZSTOPI. Neki župnik, član vat. dipl. itd. Glavni razlog celibat. Škoda, duhovnikov manjka!! **KRISTUS NI UMRL NA KRIŽU**, nekaj mesecev je tekla ta debata. Pobornik ideje je Dr. France Susman, opirajoč se ne dokument nemškega novinarja Hans Naber-ja. Šuštar vprašan je odgovoril: „To je nesmisel, ne vem odkod to pisanje“.

CERKEV SV. JOŽEFA. Bi morala biti do konca 95 vrnjena. Film **VIBA**, ki je uničila notranjost, hoče imeti plačilo. Tu smo zopet soočeni s pravnim nesmisлом, ko se za ukradene, krivično odtujene nepremičnine zahteva odškodnina. **VIBA** je dobro vedela, da kupuje ukradeno imetje...

Predstoječe volitve napovedujejo intenzivnejše napade na cerkev. Dnevnik Mar. R. Ivelja „Ko cerkev terja popravo krivic zase, pozablja na krivice, ki jih je zagrešila sama in pozabila povrniti škodo potomcem“. Take nesmisle in seveda stalni očitek klerikalizma, ki ga ne najdejo.

SLOMŠEK. Pojavili so se glasovi, da proglas blaženosti od obisku papeža ni sigurno!

KULTURA: MLADINA, nekaj dobra, slabi. Manj zanimivih reportaž, nezanimiva v strankarski obrambi revolucije. **MAG** je boljši. Dnevnik zgublja naročnike, bralce. Slovenec še ni iz vode. Začeli so na preveliki nogi. Nekaj dnevnikov bo prenehalo, mogoče bodo do volitev zdržali. Zgublja tudi verski tisk, tudi v Nemčiji. Družina bo preživela, je izvrstna in ima jedro zvestih.

ZAMEJSTVO. Na Avstr. Koroškem so prijave k slov. pouku dokaj številne. Problem, otroci pridejo v šolo ne da bi znali eno samo besedo slovenščine. Koliko je to vredno... Karl **SMOLLE**, katoliški kor. politik je kandidiral Dec. 95 za avstr. parlament na liberalni listi. Izvolitev možna. 300.000 Avstrijcev je volilo izven države, njihovi glasovi se bodo šteli do

27. XII, 12 dni po volitvah. ŽABNICE Slov. Frančiškani so morali zapustiti Žabnice in Višarje. Novi italj. župnik je odpovedal prostore v župnišču slovenski privatni šoli...

IZ POLPRETEKLE ZGODOVINE. Doma zakrivajo, ne priznajo, ne obžalujejo, zato pišejo v tujini. J. G. Reismueller je v Aig. Frankfurter (!) podrobno opisal vso grozno trpljenje in smrt domobrancev, civilistov, Kočevarjev.

NISO BILI PROTI VERI? V Mozlju so imeli kapelico Sv. Krvi zgrajena 1589, znana Božja pot. V vaški gostilni so L. 1954 partijci odločili, da kapelico porušijo. Sedaj obnova!

VRHE PRI TRBOVLJAH. So blagoslovili kapelico v spomin 2000 meščanov (!) iz Žalca, Trbovlje, Hrastnika, Zagorja, Celja, Laškega. To so nova odkritja. Novo je tudi morišče 750 pri Brežicah, pripeljali so jih iz Teharjah.

LEVSTIK VINKO. Kot v starih časih posreduje emigraciji tisk (Novi MAG!), novice iz RS. O procesu vse mirno. V kratkem bo odkrito novo dejstvo, zakaj so ga hoteli uslišati tako stari režim in sedaj novi.

Umr! je ZALETEL VINKO, duhovnik, narodni delavec na Koroškem, tesno povezan z izseljenstvom, bivši politični begunec.

KJER VLADA KOMUNIZEM. Grozno lakoto trpijo v Severni Koreji. Z darovi pomaga ves svet, celo J. Koreja, največji nasprotnik. To nudi komunizem!! Vedno, povsod!!!

„Partizanska vojska je bila niz sramotnih porazov“

V svoji knjigi Wartime, Milovan Djilas napoveduje razpad Jugoslavije in razsulo propagandno prikazanega mita o hrabrih partizanskih divizijah.

Za nas, ki smo aktivno sodelovali v bojih s partizani, vemo iz lastne izkušnje, kako so se bojevali. Nam ni nobno odkritje Djilasova trditev, da partizanska vojna v stvari ni bila ničesar drugega, kakor niz sramotnih porazov.

Ko se je Tito prvič sestals s tajnikom KP Srbije Aleksandrom Rankovićem, mu je začel pripovedovati, da pozna Srbijo, ker se je kot avstrijski vojak

v prvi svetovni vojni boril na srbski fronti. Rankovića je to pripovedovanje spravilo v tako zadrego, da ga je nujno prosil naj o tem sploh več ne govori, ker so Srbi za take stvari zelo občutljivi. Tito je ta nasvet vzel tako resno, da nikjer in v nobenem njegovem življenjepisu ni najti podatkov o njegovem delovanju v Srbiji za časa prve svetovne vojne.

Prve partizanske akcije so se začele v Srbiji z zasedbo Užic, ko so proglasili tkzv. Užičko republiko. Djilas pravi, da so jih srbski kmetje odklanjali, zaradi česar je Tito potem, ko je moral bežati iz Užic — sam v limuzini — dal nalog za požig vasi. Tudi med delavci niso našli pristašev, tako da je prvi odred partizanov bil sestavljen iz maloštevilnih partijcev in levičarsko usmerjenega akademskega proletariata univerze v Beogradu.

Tito je v taki situaciji rabil četnike in z njimi nekaj časa sodeloval. Ko jih ni več rabil, jih je likvidiral v kolikor mu niso že prej ušli. Ko se je tako onemogočil v Srbiji z ubijanjem in požiganjem, je odšel v Črno goro. Tu so ubijanje še stopnjevali. Mrtve so povečini zmetali v kraške jame, da so zabrisali sled. Od tu je odšel v Bosno in Hercegovino. Vsi za orožje sposobni moški so pred njimi zbežali in se javili hrvaškim oboroženim silam. Končno so prišli na Hrvaško. Tu so na terenu že našli hrvaško komunistično vodstvo, ki je stalo na stališču, da mora biti Hrvaška po vojni neodvisna. Najbolj odločen je bil v tem oziru tajnik partije Hebrang, ki ga je Tito kmalu potem odstavil in po vojni zaprl. Potem so javili, da je v zaporu napravil samomor.

Kaj pravi Djilas o partizanstvu v Sloveniji?

V Sloveniji partizani niso nudili nobenega resnega odpora. Le v mestih je obstajala teroristična organizacija VOS, ki je izvajala smrtno obsodbe. Ko so po vojni komunistični slovenski prvaki zatrjevali, da so sami osvobodili Slovenijo, se je Tito temu smejal, rekoč: „Hudiča so se sami osvobodili, da jim niso pomagali Hrvati in Srbi.“

Titova teorija, da so ostali narodi osvobodili Slovenijo, zelo spominja na že znano sovjetsko trditev, da so Sovjeti osvobodili Jugoslavijo. Tako namreč vsi komunisti utemeljujejo zahteve o nadoblasti.

Djilas trdi, da so partizani prišli na oblast le po zaslugi zunanjih faktorjev. Po kapitulaciji Italije jim je italijanska vojska pustila toliko orožja, vozil in prehrane, da bi si tega niti v sanjah ne bi mogli predstavljati. Nadalje sklep zaveznikov v Teheranu, da bodo komuniste podprli „z vsemi razpoložljivimi sredstvi“ in končno sovjetska vojna pomoč.

Glede bodočnosti Jugoslavije, je Djilas mnenja, da bo po Titovi smrti prišlo do konfederacije štirih držav in končno do njihove popolne samostojnosti.

Po „Smer v slovensko državo“

Milanu Zajcu za sedemdesetletnico

Mar res je let
že sedemkrat deset,
odkar v vasici Gaber zvani
se je pojavil med zemljani
fantiček zali,
odtléj kot Milan znani.

Že zgodaj ves predan kmetiji
se je posvetil domačiji
in ko se mladeč tam
je nad plodove zemlje sklanjal,
kot bratje o bodočnosti je lepi sanjal.

A glej, prišla je vojna druga,
ko izdajalec je postal Stalinov sluga
in komunist moril
nedolžne žrtve je kot kuga.
Takrat je mladi Milan z brati
pot tudi moral si izbrati.
On domobranec je hotel postati,
se nalogi povsem predati,
da domovina, naša skupna mati,
krščanska in slovenska
na veke mora nam ostati.

Kot kmečki punt bilá je domobrancev vstaja
„Bog, narod, domovina“ se geslo je glasilo,
ko je trinog rdeči moril najboljše narodnjake,
rdečo zvezdo, srp, kladivo izbral za revolucije krvave
in stalinizma na Slovenskem znake.

Rdeča kuga že povsod mori, razsaja,
a tej sledi domača in zavezniška izdaja.
Gorje ti, narod, izdan od vzhoda in zapada!

Zdaj cvet mladine tvoj
v kraška brezna pada.
Od meseca prelepega se maja
ob klanju razoroženih, izdanih domobranov
Stalinov hlapec zdaj naslaja.

Pet rodni bratov,
slovenskih dvanajst tisoč,
trpelo je tako izdanih,
umrlo zversko je poklanih,
v kraških jamah zakopanih!

Takrat Bog Milana objame
in dvigne ga s Kočevske jame,
da rodomora prva priča
se reši smrti
in sužejstva najgroznejšega biča,
resnico škofu Leniču
in sestram, bratom, svétu
o mučenju in mučeništvu domobranov
kot očividec in trpin izpriča
in mučenike povelíča.

Tako postal si, Milan, prvi pričevalec
in kot svečenik s krvjo maziljen,
oznanjevalec
resnice grozne, skrbno skrite,
ko si govoril za pobite
in bil glasnik si tragedije najstrašnejše
iz let, ko vsa načela dedov sveta
je potrpela rdeča revolucija preklela.

Resnico to še vedno izpričuješ in razlagaš,
ko osmi križ na pleča krepka si nalagaš,
prijatelj naš, trpin, junak,
ki moral spoštovati bi Te vsak,
saj Bog Ti je naložil križ ogromen,
ki nosil si pogumno ga,
predan v božjo voljo,
glasnik mučencev,
sam poškopljen s krvjó,

v smrt izdan,
za rešenca izbran,
zdaj ob propadu komunizma slavno zmagovit,
zazrt v slovenske zarje nove
še odmaknjen svit,
še vedno si slovenski fant od fare,
pošten in srčno dober, vedno skromen,
značaj pokončen, kremenit!

Spolnila se je božja volja sveta,
resnica zdaj je razodeta,
vsak dan od množic večjih je sprejeta.
A Tebe, pričevalec Milan,
naj še vnaprej varuje božja Mati z Brezij
Marija sveta
in Bog naj živi Te
na mnoga, na mnoga leta!

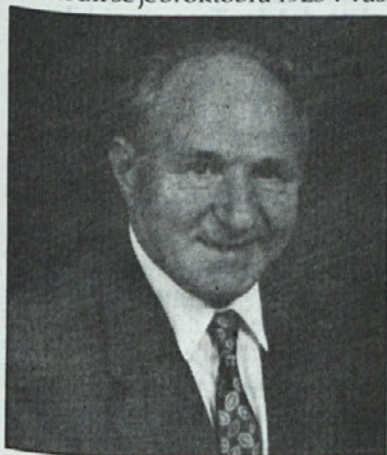
*Tvoji hvaležni prijatelji
(Posvetilo napisal dr. Edi Gobetz)*

Vinko Vrhovnik — 70-letnik

Rodil se je 3. oktobra 1925 v vasi Breg pri Kranju. Kot mladenič je delal na kmetiji. Oče mu je umrl, ko je imel komaj 15 let. Nato pa je odšel v Kranj, kjer se je izučil za mesarja pri Jeršinu.

Leta 1943 v začetku januarja je bil mobiliziran v nemško vojsko. Junija leta 1944 je bil ranjen v nogo. Ni se vrnil, skrival se je pri dobrih ljudeh. V jeseni istega leta pa se je pridružil domobrancem na postojanki Žabnica pri Škofji Loki.

V začetku meseca maja leta 1945 se je umaknil z domobranci na Koroško. Ni se vrnil nazaj v Slovenijo kakor drugi njegovi prijatelji domobranci. Ostal je tam in bil v

kraju Spittal v taborišču.

V Ameriko je prišel 20. februarja 1950. Po dveh letih se je spoznal z Marijo Gosar in se poročil v cerkvi sv. Vida v Clevelandu. V zakonu so se rodili trije sinovi. Imel je trgovino z mesom. Nato pa je delal 26 let za County Sherif Department do upokojitve.

Sedaj uživa zasluženi pokoj s svojo ženo Marijo v Madison, Ohio.

Clevelandski Tabor DSPB se pridružuj čestitkam: Še na mnoga leta!

France Kozina — 70-letnik

Dragi France!

Prišel je čas, ki si boš naložil sedmi križ na rame. Ti sam najbolj veš, kako so bili težki vsi dosedanji. Najtežji je bil gotovo tisti drugi, ki Ti je v strašnih oblikah, šele prihajal nasproti. Takrat Ti ni prišel na pomoč, da bi nosil Tvoj križ, Simon iz Cirene in tudi v vsej Sloveniji ni bilo človeka, ki bi olajšal težo Tvojega križa. Moral si ga nositi sam, do svoje zadnje postaje. Bog pa je Vsemogočen in pokazal je nebeški Oče, da je z Njegovo milostjo marsikaj mogoče.

Izbral Te je, da si ostal živ in te tudi čudežno rešil iz masovne groba, za pričo in poslanca onih, ki so za vedno ostali zasuti v Roškem breznu. Tvoje težave pa so bile šele na poti. Dolgo triletno skrivanje, ki je bilo večkrat hujše od same smrti, se je končalo s srečnim prestopom meje v tujino.

Želja po osamosvojitvi, miru in zasluženem oddihu, Te je popeljala daleč čez široko morje v nepoznano, zlato deželo. Tega pa ni bilo na razpolago, in treba je bilo zavihati rokave in po domače zagrabit za delo, graditi in ustvarjati zase dostojno prihodnost in za svojo mlado družino boljšo bodočnost. Skoraj na celi fronti Ti je uspelo, France! Zadržati pa nisi mogel časa s hitro potekajočimi leti. Upamo in želimo, da so Tvoja vsa dosedanja dela bila vedno z mislimi na one, ki so ostali za vedno zasuti v masovnem grobu, od koder Te je rešila božja Previdnost in niso bili deležni Tvoje sreče.

Želimo Ti še mnogih zdravih let v krogu svojih dragih, ki Te ljubijo in spoštujejo in tako nas vse Bog usliši.

Bog, Narod, Domovina!

Tvoj sotrpin France z družino

Bog daj!

+ Stane Pleško

Prejeli smo tragično vest, da je 26. decembra 1995, na dan Sv. Štefana, umrl naš ustanovni član, pionir naše organizacije, večkratni predsednik društva Tabor-Kanada, organizator, pisatelj in govornik — domobranec STANKO PLEŠKO.

**UMRL JE
STANE
PLEŠKO**

Poroča Blaž Potočnik

V Torontu je na dan sv. Štefana v zgodnjih jutranjih urah slovensko skupnost pretresla novica, da je preminul dolgoletni predsednik društva Tabor, g. Stane Pleško. Luč sveta je zagledal 30. aprila 1923 v Kozarjah, občina Dobrava pri Ljubljani, osnovno šolo je dovršil na Brezovici, meščansko pa na Viču, ki je predmestje Ljubljane. Želel je postati učitelj, zato se je vpisal na učiteljsko, katerega je končal v letu 1945. Po italijanih je bil poslan v taborišče Treviso in Padovo v začetku leta 1943, toda so ga kmalu izpustili, vrnil se je domov, kjer se je takoj prijavil k vaški straži, kasneje pa k domobrancem na Dobravo. V začetku maja 1945 se je s tisoči civilistov in domobrancev umaknil na Koroško, odkoder je bil poslan po angleški konspiraciji v Titovo Jugoslavijo in zaprt z bratom Doretom v škofovih zavodih v Šentvidu, kjer je več tisoč vrnjenih domobrancev čakalo na smrt v bližnjem Brezarjevem breznu v Podutiku. Koncem junija istega leta je bratoma uspelo, da sta pobegnili iz taborišča smrti in se skoraj štiri leta skrivala po gozdovih in sta srečno ušla preko meje v Avstrijo, od tam pa oktobra meseca odpotovala novi domovini naproti,

Kanadi. Tujina pač ne reže belega kruha, toda Stane se ni ustrašil dela. Takoj se je zaposlil v tovarni, napredoval do predelavca in se kasneje poročil z Anico Šifrer, s katero sta imela pet otrok, tri sinove in dve hčeri. Ko se je ustanovila prva slovenska župnija v Torontu je takoj priskočil na pomoč slovenski šoli, pel je pri zboru in bil aktiven pri ustanavljanju društva Tabor, kjer je bil predsednik celih 35 let. Kot dober pripovednik in eden najplodovitejših pisateljev v Severni Ameriki je napisal več knjig, kjer tudi opisuje beg obeh bratov v knjigi „Mimo smrti v svobodo“. To knjigo je natisnila tiskarna Ameriške domovine v Clevelandu in je bila hitro razprodana med politično emigracijo. S soborcem Francetom Grumom sta dolgo zbirala gradivo za knjigo „Svoboda v razvalinah“, kjer opisujeta Grčarice, Turjak in Kočevje. Tudi to knjigo je natisnila tiskarna Ameriške domovine v letu 1961, eno leto preje pa je zgodovinske odsek pri Taboru, kjer sta bila glavna sodelavca Pleško in Grum, izdal „Vetrinjsko tragedijo“.

Pri Celovski Mohorjevi založbi pa je izšla njegova povest „Umita kri“, katero so ponatisnili leta 1990 tudi v Sloveniji. Skoraj v vsaki številki Tabora so bili njegovi številni članki kot „V senci Dolomitov“, kasneje „Odmev iz Dolomitov“, kjer je odgovarjal na neresnične izjave Rodolfa Hribernika-Svaruna v knjigi „Dolomiti v NOB“. Kot pred leti umrli pisatelj Karel Mavser je tudi pokojni Stane imel talent za pisanje črtic in novel, zlasti opisovanje preprostih in poštenih ljudi na deželi. Tako je napisal knjigo „Domačija v viharju“ ob koncem leta 1986, natisnili pa so jo hrvaški frančiškani v Chicagu. Tudi v tem romanu je Pleško razkrinkal komunistično revolucijo ter Dolomitsko izjavo na zelo preprost, toda na pričevanjsko močan način. Pokojni Stane se je samo enkrat vrnil v domovino leta 1994 a le za nekaj dni in še takrat je bil zelo razočaran nad politično situacijo v domovini, ki se že pet let skuša otresti levičarskega sistema.

Slovenski emigraciji so dobro poznana leta stalinistične revolucije med leti 1941-1945, vsaj starejšim emigrantom, ko je Partija (CKKPS) pošiljala svoje zaupnike v vse verske organizacije in celo v semenišča, da so minirali poštena društva. To bolečino je pokojnik nosil v svojem srcu in je večkrat trpko izjavil, kdaj se bo slovenski narod zopet iskreno oklenil vere in poštenja, ko pa je tako navezan na materializem, ki je 45 let gospodoval v domovini. Pri župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo je dolga leta bil napovedovalec pri sv. maši in vodil ljudsko petje. Na dan pogreba 29. decembra 1995 se je pri cerkvi Brezmadežne, ki je največja slovenska župnija v Kanadi, zbrala ogromna množica prijateljev in znancev, da se poslovijo od poštenega in zavednega Slovenca. Pogreba se

je udeležilo mnogo rojakov iz Clevelanda, med njimi tudi trije rešenci iz Kočevskega Roga, ki so žive priče kom. morije: Milan Zajc, France Dejak in France Kozina iz Ontarija. Pri pogrebni maši je bil navzoč tudi torontski nadškof dr. A. Ambrožič, somaševalo je kar pet duhovnikov. Župnik Ivan plazar je v govoru lepo opisal Stanetono zgledno življenje ob krsti pa se je od njega poslovil nadškof dr. Ambrožič. Moški zbor obeh župnij je pod vodstvom Naceta Križmana in organista prof. Jožeta Osane lepo prepeval Stanetu v slovo. Po pogrebni maši je dolga kolona avtomobilov spremljala krsto na pokopališče (Assumption Cemetery), kjer so mu pevci zapeli zadnjikrat v slovo pesem „Vigred se povrne“.

Poroča ga. Ema Pogačar

Včeraj smo se poslovili od Staneta Pleška. Mraz nam ni prizanesel, v cerkvi pa se to ni poznalo. Cerkev je bila polna, tako da je moralo veliko ljudi stati. Maševalo je pet duhovnikov v prisotnosti prevzvišenega nadškofa dr. Alojzija Ambrožiča. Čeprav je bilo zelo hladno in vetrovno, se je ogromno ljudi poslovilo od Staneta tudi na pokopališču. Fantje na Vasi so mu v slovo zapeli Vigred se povrne, potem pa so se poslovili z govori v imenu Zveze Tabor predsednik Milan Zajc iz Clevelanda, v imenu domobrancev v Kanadi Blaž Potočnik, v imenu Tabora iz Argentine pa je prebrala govor Ivana Korošca ga. Pogačar. Ogromno ljudi je bilo tudi na pogrebščini, kjer smo lahko še posebno in pristržno izrazili sožalje Stanetovi ženi ge. Anici in dvema hčerkama in trem sinovom. Vsekakor je bilo slovo od zavednega Slovenca Staneta zelo lepo saj je bil vseskozi ponosen Slovenec-domobranec protikomunist in je vse življenje ostal zvest Bogu in se boril za Boga - Narod in Domovino.

V nadaljnjem prinašamo govore od odprtem grobu:

Vedno se je težko poslavljati pri odprtem grobu od prijatelja, ki nas je zapustil za vedno iz te zemeljske solzne doline.

Stane je bil ustanovni član Tabora ZDSPB in zaveden slovenski domobranec, ki je prostovoljno stopil na branik slovenskega naroda, ko se je pojavil v lepi Sloveniji največji sovražnik vse človešk družbe na svetu, brezbožni komunizem, ki s svojimi obetajočimi obljubami vara ljudi s svojo propagando, da bo ustvaril raj in blagostanje človeškemu bitju na tem svetu. Stane se ni dal varati, spoznal je zmoto satanskega komunizma, in tako je bil med prvimi vaškimi stražarji in med prvimi, ki so prostovoljno pristopili med borce, da preprečijo zlo komunizma, ki je

načrtno hotel uničiti tudi mali slovenski narod. Svetovna politika je priznala po drugi svetovni vojni komunistično vlado tudi malemu slovenskemu narodu, ki je bil obsojen na izbris iz zemeljske oble.

Izdani smo bili tudi slovenski domobranci iz vetrinjskega polja slovenskim partizanom, med katerimi je bil tudi Stane. Komunistična oblast je mučila in morila vsakega, ki se je njej uprl. Tako je bil tudi Stane med temi žrtvami. Zadnje trpljenje kot slovenski domobranec je preživel v škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, kjer je čakal trenutka kdaj bo odpeljan na določeno komunistično morišče, eno izmed mnogih, ki so bila posejana širom Slovenije. Dobri Bog je bil prizanesljiv s Stanetom in ni dopustil, da bi moral umreti po partizanski določeni kazni. Čudežno ga je Bog rešil, in se je po večletnem skrivanju v komunistični Sloveniji rešil in našel zaščito v svobodni Avstriji, odkoder je emigriral v svobodno Kanado in si ustvaril družino in primeren dom.

Kmalu po prihodu v Kanado se je organiziralo društvo slovenskih domobrancev protikomunističnih borcev pod imenom Vestnik. Zaradi strankarskih političnih intrig se je leta 1963 preimenovalo v Tabor ZDSPB, da bi branilo čist ideal slovenskih domobrancev: Bog - Narod - Domovina. Stane je bil med prvimi ustanovitelji Tabora ZDSPB in je ostal zvest do smrti, dokler mu ni kruta bolezen prekinila življenje, in ga je dobri Bog poklical k sebi, da bo dobil božje plačilo v družbi z pred 50 leti pomorjenimi domobranci, kamor, sem prepričan, da je bil lepo sprejet. Saj je Stane veliko lepega napisal o slovenskih domobrancih in organiziral lepe proslave njim v čast.

Stane! Mi člani glavnega odbora in člani TABORA ZDSPB smo Ti hvaležni za tvoje delo pri naši organizaciji, kateri si naredil veliko dobrega, Bog naj Ti vse povrne v nebesih.

V imenu Tabora ZDSPB se poslavljam od tebe, naj Ti bo lahka kanadska zemlja, in počivaj v miru, družini in sorodnikom naše sožalje.

Milan Zajec,
predsednik ZDSPB Tabor - ZDA

Dragi Stane, naš soborec in prijatelj!

Ko se danes zadnjikrat poslavljamo od tebe, dolgoletnega predsednika društva Tabor v Torontu, bi Ti rad ob slovesu spregovoril nekaj besed v imenu nas vseh, bivših domobrancev. Na dan Sv. Štefana je v zgodnjih urah prenehalo biti Tvoje srce, poklical Te je k sebi Vsemogočni Bog, da boš prejel zaslužen plačilo, saj si mu vse življenje zvesto služil. Vse prehitro se je oglasila na Tvojem domu bela žena Smrt in te iztrgala žalujoči ženi in otrokom. Ostal si zvest svojim načelom, domobranstvu

narodu in Bogu, ki Ti je tudi pomagal, da ste se z bratom čudežno rešila iz škofovih zavodov, kjer je na stotine domobrancev čakalo, da jih komunisti odpeljejo na morišče: Brezarjevo brezno v Podutiku. Po božji Previdnosti sta se po dolgih mesecih skrivanja podala na tvegano pot preko meje in končno pristala v adoptirani domovini Kanadi.

Kljub mnogim nevšečnostim in podtikanjem, ki so se rojevala med slovensko kanadsko emigracijo, nisi klonil, ampak si ostal zvest svojim načelom. Odkrival si v svojih številnih člankih in knjigah morije slovenskih partizanov, tako da je svet izvedel pravo resnico o komunistični revoluciji v Sloveniji. Izdal si več knjig v katerih si razkrinkal slovenski boljševizem, ki je pobijal štiri leta naš pošten in veren slovenski narod. Za vse to Tvoje nesebično delo boš bogato poplačan pri Vsemogočnemu, ki je pravičen in milostljiv.

Danes Ti ob Tvojem prezgodnjem grobu bivši soborci in domobranci obljublamo, da bomo ostali zvesti svojim načelom in nadaljevali z delom, ki si ga Ti več desetletij vestno opravljal. Dragi Stane, spočij se v tej blagoslovljeni kanadski zemlji in prosi Vsemogočnega tudi za nas še preostale domobrance, da bi ostali zvesti svojemu narodu in veri!

Žalujoci soprog in otrokom pa še enkrat izrekam globoko sožalje.

Tvoj soborec in prijatelj

Blaž Potočnik - Kanada

Spoštovani svojci,
dragi prijatelji in soborci!

Pokopavamo velikega Slovenca in domobranca. Dopolnjeno in vestno izpolnjeno je Tvoje življenjsko poslanstvo, dragi Stanko! Tvoja mladost, Tvoje zdravje in vse Tvoje življenje je bila ena sama neprestana žrtev za Boga, narod in lepšo Slovenijo.

Tako prezgodaj odhajaš od nas Stanko, tako nenadno!

Za božič sem prejel Tvoje voščilo: „Storili smo vse, kar je bilo v naši moči. Nekaj bo le ostalo, nekaj se premika. Vendar, vztrajati moramo do konca!“ mi naročaš med božičnim voščilom.

Stanko, Ti si vztrajal do konca. Zvest in ponosen vojak — prostovoljec na fronti domovine.

Ko je bila Slovenija okupirana po tujcih in ustrahovana po domačem sovražniku — komunistu, se nisi pomišljal stopiti v vrste zavednih slovenskih fantov, ki so boljševikom odločno zaustavili pot: „Jaz sem tu, nasilnik stoj, narod naš je samosvoj!“

Tudi Ti si bil po kupčiji svetovnih mešetarjev določen za prevaro v mučenje in smrt v breznu, pa Te je vsemogočni čudežno rešil in Ti določil

novo poslanstvo: Pričevanje resnice v pisani in govorjeni besedi.

Kdo bi preštel vse Tvoje nastope v govorih in predavanjih, Tvoje zgodovinske dokaze v knjigah in razlagah, Tvoja opozorila in smernice mladim proti brezbožnem, breznarodnem komunizmu, ki se javlja in zavaja v vseh barvah in obrazih, v vseh slojih in stanovih, a je vedno eden in isti: nasilen in zločinski!

Dopolnjeno je in Ti Stanko se poslavljaš. Velika praznina ostaja za teboj tako v Tvoji družini, med Tvojimi prijatelji in v naši organizaciji, kateri si bil pionir in nezlomljiv v viharjih časa. Bil si ji svetilnik v nočeh brez zvezd in obrambni stolp ob napadih. Za delo v organizaciji nisi poznal ne počitka ne upokojitve. Bil si stalni stražar na najbolj nevarnem odseku, neustrašen bореc in zvest prijatelj! Hvala Ti, Stanko, za vse!

Zato nam je tako težko ob slovesu. Vendar nas tolaži zavest, da Ti je lepo, ker Te je Stvarnik življenja sprejel z bogatim plačilom.

Naše doživeto sožalje Tvoji ljubljeni družini in vsem Tvojim dragim!

Odpočij se v tej kanadski zemlji, ki Ti je nudila svobode in kruha.

Z Bogom, dragi Stanko, z Bogom in — nasvidenje!

Ivan Korošec,

Starešina, Tabor - Argentina

+ Jože Vidmar

14. decembra nas je zapustil naš Jože, domobranec in zaveden neumoren delavec v naši skupnosti Cankarjevega doma v Berazateguiju.

Jože je bil doma v Šentjoštu pod Gorjanci, iz verne, zavedne družine.

Ko so se pojavljali prvi boljševistični agenti po Dolenjski, so dolenski poštenjaki takoj odkrili, kaj imajo za bregom. Njegov brat Rudi je bil vojak že Nacionalne ilegale v Gorjancih, Jože pa je bil semeniščnik in se je pozneje

pridružil domobrancem. Emigriral je v Argentino, bil ustanovni član in dolgočasni predsednik Cankarjevega doma.

Ob krsti je spregovoril delegat rev. Jože Škerbec ter njegov sošolec, župnik Jože Guštin

Pogreba so se udeležili številni prijatelji. Ob odprtem grobu mu je spregovoril prijatelj-soborec Ivan Korošec:

Dragi Jože!

V večnost te pozdravljam! — Ti odhajaš! Tako prezgodaj odhajaš od nas.

Pri Sv. Joštu pod Gorjanci in v Črmošnjicah danes jokajo zvonovi, s tvojo ljubljeno družino, s tvojimi dragimi in z vsemi nami, kajti — pokopavamo velikega Slovenca in prijatelja. Vse si položil na oltar domovine, ko je bila ta domovina na križ pribita in razkosana med tri okupatorje. Daroval si ji svojo mladost, svoje zdravje, vse svoje hrepnenje dolgih let domotožja in svojo poslednjo žrtev: nikdar več srečanja z dolenjskimi goricami, s Krko in Gorjanci, s hišo očetovo in s tisoči, ki v brezni trohne.

Kot si bil doma med prvimi, ki so odložili plug in knjigo in stopil — prostovoljec na branik domovine, tako si bil med prvimi tu preko oceana v tej naši drugi domovini, ki nas je sprejela s svobodo in kruhom. Nisi še dogradil lastnega doma, že si gradil skupni dom našega slovenstva — Cankarjev dom za ohranitev naših korenin. Bil si dolgoletni predsednik in referent za šolstvo. Kjer koli je bila potreba si poprijel: pri organizaciji, gradnji, kulturi, šolstvu, cerkvenem bogoslužju. Vedno si bil prvi med enakimi. Za vse to, za dela in žrtve, ki so zapisane v knjigi Življenja — Hvala ti dragi Jože!

Hudo je nam ob tvojem slovesu in pogrešali te bomo povsod, vendar v tolažbo nam je naša vera, ker vemo, da je tebi lepo, da te je sprejel Stvarnik življenja kot zvestega služabnika in te čez veliko postavil.

V imenu skupnosti Cankarjevega doma, naše doživetjo sožalje tvoji ljubljeni ženi ge. Brigiti, Tvojima sinovoma Andreju in Tinčku ter vsem tvojim dragim. Odpočij se, naš Jože, v tej daljni zemlji, ki nam je dala zavetja in dom.

In sape, ki vejejo preko oceana, ti bodo prinašale pozdrave daljne Slovenije, ki si jo tako ljubil. Zbogom dragi Jože, zbogom in nasvidenje!

Korošec

Moji spomini na pok. Ivana Riglerja

Dne 1. aprila na veliki petek 1994 je prenehal živeti in v Gospodu zaspal nam dobro poznani Ivan Rigler. Ta nam nezaželena novica se je takoj raznesla po našem Clevelandu in okolici. Zapustil je ženo Francko roj. Trimger, sinova Jožeta in Toneta ter hčerko Marijo. Vsi so poročeni in imajo svoje družine.

Ivan Rigler je bil pred drugo svetovno vojno organist v Prečni pri Novem mestu. Bil je tudi odličen pevec in povsod med Slovenci zaželen. Več let je tudi orgljal pri Mariji Vnebovzeti v Clevelandu. Dolgo je bil težko bolan in privezan na posteljo. Kot njegov prijatelj sem ga hodil večkrat obiskovat. Bil je vedno dobre volje in je prepeval kake Marijine pesmi in celo domobranske: Mi Slovenci svojo zemljo ljubimo itd. Pogosto sem ga slišal, ko je zaželeno govoril o naši Sloveniji in ni tu izpustil nikoli pozabljenega generala Leona Rupnika.

Kot nam je znano, so v ponedeljek 15. junija 1942 po žegnanju komunisti nepričakovano z bombami in puškami zvečer obkolili župnišče v Prečni. Tam so ugrabili župnika Jankota Komlanca in še več drugih z njim, ki so bili odpeljani v gozd, kjer so morali vsi mučeniško umreti. Med ugrabljenimi je bil tudi Ivan Rigler, ki se je s pobegom čudežno rešil. On je bil vedno zaveden Slovenec in v vsem popolen idealist. Čim so se domobranski pojavili je bil prvi med njimi. Bil je vedno kot tak pravi borec za svobodno Slovenijo. Predno so komunisti zasedli Slovenijo je z drugimi begunskimi Slovenci odšel v Avstrijo. Od tam se je s svojo družino za stalno preselil v naš Cleveland.

Dragi naš Ivan, Ti boš ostal med nami nepozabljen. Pri Bogu prosi za naš narod. Nasvidenje nad zvezdami.

Jože Vrtačnik

Molitev

Vsemogočni večni Bog, živi in mrtvi so tvoji in vsem si usmiljen, zato tvoji dobroti priporočamo naše rajne. Odpusti jim grehe in sprejmi jih k sebi, da te bodo brez konca slavili v nebeškem veselju.

Gospod Jezus, podeli našim rajnim večni mir, saj si zanje prelil svojo kri. Gospod, daj jim večni pokoj in večna luč naj jim sveti.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE - ROŽMANOV DOM

Išče dobrih slovenskih ljudi, ki bi bili pripravljeni in zmožni prispevati stalni mesečni obrok (vsota po lastni uvidnosti), kar bi pripomoglo do plač stalne bolničarke in postrežnice. S tem nujnim osobjem bi dom lahko nudil cenjeno zavetje tudi ostarelim, ki potrebujejo stalno nego.

Za velikodušno pomoč v imenu potrebnih, lepo zahvalimo - Odbor.
Predsednik Peter Čarman - Tel. 658-7027

DAROVALI SO

TISKOVNI SKLAD TABOR:

Ivan Mehle	10
Peter Čarman	30
Maks Borštnik	10
Franc Hrovat	10
Andrej Marolt	5
Emil Cof	10
Ivan Korošec	10
Janez Kožar	10
Marjan Stariha	10
Franc Oblak	10
Ljuba Lipušček	5
<i>vsì v spomin na Dušana Dimnika</i>	
Milan Boc	100
Filip Oreh	150
Anton Štih	35
Stanko Buda ob 50-letnici	
<i>pokola domobrancev</i>	50
Globočnik Vera in Martin	200
Dr. Stanko Kociper	100
Prof. Nace Frančič	60
ZDSPB-Tabor	2.717
Dušan Maršič	30
Louis Grgorich	10
Janez Zupan	20
Joseph Goršič	10
Franc Rupnik	5
John Krepfl	5
Karol Bojc	10
Rudolf Lukež	15
Jakob Grom	20
Milan Zajec (ob svoji 70-letnici)	120
Ani Hočevnar	10
Katica Drew	20
John Oreh	20
John Hainrihar	30
Vladimir Pregelj	15
Društvo Tabor-Cleveland	700
Frank Jeretina	50
Branko Lukež	10

Jože Dolenc	10
Ivan Hauptman	30
ROŽMANOV DOM	
Družina Šproc	70
Andrej Selan	10
N. N., Ramos Mejía, v spomin	
<i>na Vencija Dolenca</i>	10
N. N., v spomin škofa Rožmana	10
Ga. Voršič Marija	100
Ljudmila Brumen, v spomin	
<i>na moža Vinka</i>	50
Rev. Jože Guštin	40
Franc Kralj, Avstrija (šiling.)	4.000
Dr. Stanko Kociper, v spomin	
<i>na Dušana Dimnika</i>	100
Rev. Jože Guštin	100
Ciril Guštin	100
Marija Goršič	150
Stanko Buda	20
Milan Boc	50
Dane Šerko	50
Emica in Jože Pogačar	900
Janez Kožar, v spomin	
<i>na pobite domobrance</i>	30
<i>Namesto cvetja ge. Lini Matičič</i>	20
Prof. Jože Bernik	130
Zveza DSPB-Tabor	425
Tone Rovnan, namesto cvetja	
<i>ge. Ani Pelau umrli v domovini</i>	10
SOCIALNI SKLAD	
ZDSPB-Tabor	200
Društvo Tabor Cleveland	500
Franjo Mejač	50
Dr. Miha Mejač	50
Mary Ceffelt	50
Mara Kolman	20
Ivo Kunovar	20
Ivan Bambič	10
John Hainrihar	50
Dragica Koritnik, v spomin	
<i>na moža Toneta Koritnika</i>	50

Prosimo tiste darovalce, katerih imena morda niso objavljena zaradi neljube pomote ob prevzemu upravnih poslov po smrti soborca Dušana Dimnika, da izostanek nemudoma sporoče na naslov: Ivan Korošec, Calle 24 - 1884 Berazategui, Buenos Aires, tel./faks 258-8952.

Oprostite in hvala lepa za razumevanje!

VSEBINA

Nepreslišni zgled	1
V leto 1996	2
Imeli smo slovenskega generala	4
Štirinajststoletne sanje — v kaj ste se sprevrgle? - <i>Stane Pleško</i>	5
Krimska jama	10
Kje so, da jih ni več nazaj? - <i>Branko Rebozov</i>	15
Molitev na domobranskem pokopališču	16
Pogovor z Lojzetom Peterletom	18
Pogovor z Janezom Janšem	20
Voditelji slovenske pomladi, očistite Avgijev hlev!	22
Zbirka slovenskih domobranskih pesmi	23
V trajen spomin	24
MNENJA IN DEJSTVA	30
TISKOVNA POROČILA - <i>dr. Peter Urbanc</i>	33
„Partizanska vojska je bila niz sramotnih porazov	35
MED NAMI	37
ODŠLI SO a ostajajo med nami	41
DAROVALI SO	III

**KO „TABOR“ PREBERETE,
POŠLJITE GA V DOMOVINO!**

Hurlingham
Sucursal
Correo
Argentino
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1596

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2619